Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường số hóa từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1208 — NGÀY THỨ NĂM 3 AOUT 1922 – NGÀY MÙNG 11 THÁNG SAU ANNAM NĂM NHÂM TUẤT — Năm thứ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE: 203
Adresse télégraphique:
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12$00	... 18$00
Sáu tháng...	6.50	... 9.00
Ba tháng.....	3.50	... 4.50

BẢN LẺ MỖI SỐ.... 0$05

Mua báo thì kể từ ngày mùng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

聞新省六 報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 125-127-129 (1er étage)
A Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Mayenne & Cie 8, rue Trouchet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, Mandat và Mandats gửi mua báo thì đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn.
Thơ, Mandats và Mandats gửi mua báo thì đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, ở đường Mac-Mahon số 84 hiệu 65171 gần đồng.

Cách sắp lập hội-nghị Quản-hạt

Quan Thống-Đốc Nam-kỳ có tiếp tin truyền của quan Tổng-Thống Đông-Pháp dạy về sự sắp lập hội-nghị quản-hạt và sự tuyển-cử nghị-viên là hai đều phải thi hành về vụ cải-lương hội-nghị quản-hạt.

« Chỉ dụ đăng truyền trong quan báo ngày 12 Juillet nầy, kỳ hưởng khóa hạng của chư nghị-viên đã mãng trong tuần tháng Juillet, lại tới ngày 31 Décembre năm nay, chẳng có nhơn đó mà lấy làm ngày định mở hội tuyển cử, mà lại để rộng cho sự định ngày mở hội tuyển cử, đến bao giờ cũng xong, tức là con nào những thể lệ chỉ ra dưới đây lập thành, thì mới có thể định đạt ngày mở hội tuyển cử dặng:

1· - Dựng bản chánh phiên tình hội cũ; phải chờ quan Thượng bộ với quan Tổng-Thống thiệt thọ xem xét kỹ càng và phê nhận cho, thì sự cất phân tỉnh giới hội cũ, là điều chi trong trong việc cải-lương nầy, mới gọi định quyết.

2. — Dựng những sổ phải lập thành trước khi mở hội tuyển-cử.

Bao giờ quan Tổng-thống thiệt thọ xem xét kỹ càng và phê nhận cho phép thì hành các thể lệ đã chỉ ra trên đó và phê nhận luôn ngày ước định mở hội tuyển-cử, sẽ gởi đến Ngài mà hầu phê, chứng kỳ Ngài sẽ ra mắc quan Thượng bộ mà cần thúc cách nào cho khỏi sự trễ nải về việc lập các thể lệ ấy, mà buộc phải kỳ hưởng thêm khoa hạng khác nữa.

CẮT PHÂN TỈNH LỴ

Theo chỉ dụ sau hết đây kỳ cho khóa nghị-viên quản-hạt hội-đồng mãng hạn cộn đặng hưởn thêm sáu tháng nữa, tức là hưởn tới ngày 31 Décembre 1922 mới mãng, sau lại theo tờ chán-trị của quan Thống-đốc Nam kỳ bổ-cáo cho bà-tánh hay rằng tuy khóa nghị-viên quản-hạt hội-đồng hưởn tới cuối năm, mà bà-tánh chẳng nên lấy ngày 31 Décembre đó làm ngày khởi việc mở hội tuyển-cử theo thể-lệ cải-lương, vì chỉ dụ còn để rộng cho Chánh-phủ bao giờ định đạt mọi việc xong hết, thì định ngày mở hội tuyển-cử cũng đặng, thì trong bản dân Annam — cứ theo lời tôi đã giải bày trong mấy kỳ bảo trước và trong số bữa qua — ai nghe đến cũng đều châu mày ủ mặt. Tuy phận con dân chẳng dám trách móc than phiền Chánh-phủ, chớ cách Chánh-phủ làm như vậy đó không ai mà không buồn bả tấm tỉnh, xốn xang gan tất, cho hay sự treo nghành thất ngon ấy chẳng bởi Chánh-phủ Nam-kỳ mà ra. Than rằng: Thà chẳng hứa thì thôi, chớ đã hứa ra rồi, rồi lại — vì tại đâu — để lần lựa nay mai làm cho con dân thấy đều ôm lòng trộm ước thầm trông vậy chẳng là khổ tâm lắm ru? Ai cũng noản chí mà trông cho rằng mãng năm nay, dân Nam-kỳ cũng chưa có người thay mặt nơi hội nghị. Chẳng đó — chưa biết phải quan Thống-đốc Nam-kỳ thấy lòng con dân ngao ngán mà không đành để vậy chăng, nên Ngài thôi thúc việc làm cho mau rồi, cho có thể mở hội tuyển-cử trước ngày kỳ hưởn sau hết — mới đây có lời nghị của Ngài định lập bản Ủy-viên để lo cắt phân tỉnh lỵ Nam-kỳ làm mười và phân chia đồng đều mỗi phần tỉnh một nơi-viên, lại cũng định lập chỗ nơi bỏ thăm cho mỗi phần tỉnh là bao nhiêu, cho thừa-sai ở xa khỏi phải nhọc công lận lội tới châu-thành mà bỏ thăm chọn cử như lệ cũ. Nghị định lập bản Ủy-viên ra sao, và cắt đặt những ai, những ai trong đấy, tôi đã có điều-địch ra rồi và ấn hành trong số bữa qua, trường trong độc-giả chư-tôn đã biết. Dường ấy, nếu bản Ủy-viên mà sốt sắn việc làm — ấy là đều tôi chẳng chút hiềm nghi, vì trong bản Ủy-viên ấy chọn tính những tay ưu thế mẫn thời, trường dân vì nước — thì nội trong hạ tuần tháng Août thấy rồi, bước qua đầu tháng Septembre có thể công cử được, nếu công việc của hội định đạt rồi khỏi phải gởi hầu phê quan Tổng-thống thiệt thọ với quan Thượng-thọ thuộc địa bộ bên Pháp.

Bấy giờ, theo công việc Chánh-phủ nầy cho bản Ủy-viên coi sắp lập chỉnh tề, tôi đôm thấy, mà trường ai cũng đòm thấy như tôi vậy, có hai điều tối yếu:

1· — Cắt phân tỉnh lỵ làm mười.

2· — Định số và chỗ bỏ thăm cho mỗi phần tỉnh;

Tôi trường, bản Ủy viên cần có lời bàn của công chúng thêm nhiều cho sáng soi, cho rõ ý. Vậy tôi xin vô phép bản trước, cầu may có lời nào bổ ích mấy may cho bản Ủy-viên chăng.

Trước khi chấn chỉnh hội-nghị, từ là từ xưa cho đến nay là ngày chưa có hội tuyển-cử theo thể lệ cải-lương, thì hai mươi tỉnh Nam-kỳ và nhỏ và lớn chia làm sáu phần tỉnh lỵ, vì số nghị-viên quản-hạt hội-đồng Annam có sáu, thì sáu phần tỉnh lỵ ấy chia ra như vầy:

Bentré-Mytho-Tânan	1
Cholon-Gia-định-Gocông. ...	1
Vinhlong-Sadec-Travinh. ...	1
Can tho-Châu-đốc-Sốc-tr. Hat.	1
Baclieu Rạch-giá-Longxuyên.	1
Thủ-dầu-một-Biên-hòa-Ba-rịa.	1

Nay, nếu muốn chia ra làm mười, thì nhằm chẳng chỉ khó. Nếu chẳng muốn kể số thừa-sai nhiều ít theo mỗi tỉnh mà chia, thì cứ lấy phần tỉnh lớn nhỏ mà chia, thì phải tính coi trong Nam-kỳ, có mấy tỉnh lớn.

Travinh — Bentré — Mytho — Vinhlong — Cantho — Baclieu — Longxuyên — Cholon — Bienhoa — Giadinh. — Còn lại bao nhiêu đều nhỏ, như: *Sốc-trăng Châu-đốc, Rạch-giá, Sadec, Gocông, Tânan, Thủ dầu-một, Bariạ, Hà-tiên.*

Nếu đem Sốc-trăng Châu-đốc, Hatiên Rạch-giá, mà hiệp với Cần thơ, Longxuyên; đem Sadec Tanan, Gocông, mà hiệp với Vinhlong, Mytho, Cholon; rồi đem Thủ-dầu một, Bariạ, mà hiệp với Giadinh, Biênhòa; đề cho Bentré và Trávinh lẻ ra làm hai phần tỉnh riêng nhau, thì tiện lắm.

Còn như muốn kể số thừa-sai nhiều ít, thì cứ tỉnh nào được 15 trăm hay là hai ngàn thừa-sai sắp lên, thì được riêng phần tỉnh một tỉnh; tỉnh nào dưới số buộc đó thì phải hiệp tùng với tỉnh kế cận. Tỉ như tỉnh Tânan, làm sao có đủ hai ngàn thừa-sai, thì tự nhiên phải hiệp tùng Mytho làm một. Gocông, Sadec, Thủ-dầu-một, Bariạ, Hatiên cũng vậy, cũng phải hiệp tùng. chớ đừng riêng sao được, song cách cho hiệp tùng cần phải chọn cho hai tỉnh cận nhau, chẳng nên bắt Tânan hiệp với Biên-hòa; Sadec, hiệp tùng Châu đốc.

Lê-hoàng-Mưu.

(Mai tiếp).

11· Hãy viết thơ xin ông Ủy-viên Chợ-phiên phòng Thương-mại Hanoi dành phần cho mình một cái gian tại Chợ-phiên Hanoi cho gấp đi.

Từ ngày 1 cho đến 15 Décembre 1922.

QUAN QUYỀN TỔNG-THỐNG VỀ SAIGON

Bữa qua, 10 giờ ban mai, chiếc Chambord, hãng M. M. đưa quan quyền Tổng-Thống Baudoin với linh phu-nhơn tới bến Saigon.

Khi tàu vừa cập cầu, thả cầu treo, tức thì thấy quan Thống-Đốc Cognacq với quan Đầu-phòng M. Caire, quan Thống-lãnh-binh Janot, quan Đốc-lý hội Thành-phố M. Tholance với các quan đầu tỉ, đầu phòng các sở đông lắm, đồng xuống tàu tiếp chào quan Tổng-Thống và linh Phu-nhơn.

Lục-Tỉnh-Tân-Văn Kính

chào mừng quan Tổng-Thống với Phu-nhơn và chúc đặng bình an qui thể.

CÓ TIỀN ĐỂ LÀM GÌ?

(II)

Cái thể-lực đồng tiền là trọng, cái giá-trị đồng tiền là sang như thế, cuộc giao-thông của thiên-hạ chỉ đồng tiền là cái cơ-quan cần nhứt trong đường sanh-huyết: nói tóm, đồng tiền là một vật để làm đại-biểu, giới thiệu cho cuộc vận-động của nhơn loại giữa thế-gian nầy — mấy ai không biết cái thể-lực đồng tiền, giá-trị đồng tiền sang trọng là thế. Người xưa có nói; « hữu tiền khả dĩ thông thiên. » Thế thì cái thể-lực đồng tiền không chẳng nào là không qui trọng, cái giá-trị đồng tiền lưu không đi đến đâu lại càng qui trọng càng cao sang đến đấy, bởi vậy nên người ta vì đồng tiền là huyết mạch, thật cũng xứng đáng lắm. Nhưng tiếc vì có kẻ hiểu lầm cái nghĩa đồng tiền như huyết mạch, rồi làm cho đến nỗi mất cả cái giá-trị đồng tiền, thành ra cái thói lục coi đồng tiền như tánh-mạng, rồi thành ra có tiền không những làm mất cái phẩm-giá của mình là người có tiền thói đâu, mà lại trở ra người khốn cùng đê-tiện là khác; thật có như thế. Người ta thường chê những người làm có tiền rồi coi đồng tiền như tánh mạng —mất một đồng không được, lia một phát không an đó, là « mọi giữ của » (thủ tiền lỗ) nghĩ không chi lạ, bởi kẻ ấy hiểu lầm nghĩa cái câu tiền-tài như huyết-mạch, *mà ra thế Ôi! không nhưng ai dám khinh-bỉ những người có cái thể-lực đồng tiền là cái thể lực độc nhứt vô nhị của nhơn loại từ xưa đến bây giờ.*

Thậm chí vì sự hiểu lầm đó, mà gây nên nỗi: vua chẳng phải vua, tôi chẳng phải tôi, cha chẳng phải cha, con chẳng phải con, anh chẳng phải anh, em chẳng phải em, chồng chẳng phải chồng, vợ chẳng phải vợ, bậu chẳng phải bậu, bạn chẳng phải bạn ! Tiền thường bại-hoại, phong lực hư nát đi hết, cũng vì cái thể-lực đồng tiền khiến nên vậy. Nghĩ cho kỹ, thì xưa nay biết bao nhiêu là người bị chôm chỉ vào cái thể-lực đồng tiền mà phải sa lạc vào cái tình-cảnh gớm ghê kể trước đó. Mà không để cái nghĩa tiền-tài như huyết-mạch là chỉ đồng tiền phải lưu-thông vận chuyển theo cuộc vận động của nhơn-loại, càng ngày càng thêm cái sức mạnh mẽ sanh sống ra mãi, không nên đình trệ tích-tụ một nơi nào: sự châu-lưu của đồng tiền trong thế giới, cũng như sự châu-lưu của huyết-mạch trong thân người. Người cái thân được mạnh khỏe tráng-kiện, cũng nhờ cái huyết-cầu thường vận-chuyển lưu-thông, không đình-trệ ngưng kết, hình vóc ngày một nở-nang, da thịt ngày một tươi tốt, khiến con người có đời không lật-bịnh. Ấy, đều nhờ sự vận-chuyển của huyết-mạch. Ấy vậy đồng tiền đối với cuộc vận-động của nhơn-loại ở thế-gian, cũng như huyết-mạch đối với cuộc lưu-thông ở thân thể con người, là chỉ cái thể dụng của hai ấy mà ĩ, không phải bảo rằng có tiền — coi tiền như huyết-mạch, coi tiền như tánh-mạng làm mất cái giá-trị đồng tiền. Nói rằng cái thể-lực đồng tiền là trọng, cái giá-trị đồng tiền là sang, rồi ai ai cũng chỉ biết đồng tiền, đam tánh mạng mà giao cho đồng tiền là một vật không có tánh linh của mình đã tạo nên đó. Ôi! còn gì lầm bằng!

Đồng tiền nhờ ai mà có giá-trị?

Đây xin tóm tắc đôi lời, hỏi thử đồng tiền nhờ ai mà có giá-trị, thì ta đã hiểu đồng tiền — có phải nhờ ta mà có giá-trị không? Nói thế, thì còn ai cải nữa. Ta làm phải, thì đồng tiền là đồng tiền có nghĩa, có giá-trị, ta làm quấy, thì đồng tiền là đồng tiền bất-nghĩa, không giá-trị gì, chẳ có người không hiểu nghĩa-vụ ở đời, mới nhận cái thể-lực đồng tiền mà tạo nên cái danh-giá để nổ nức người đời, mà không hay cái thể-lực ấy là cái thể-lực giỏ-tả của một vật vô tri vô-thức, không phải cái thể-lực riêng có của một đứng tánh linh hơn muôn vật, trời đất đã đúc nhét cho cái chung-linh tú-đục rồi. Ôi! người thế ấy, vì không có đồng tiền, thì không còn có giá-trị gì là giá-trị riêng có của con người nữa. Bởi thế, nên giàu thì ỷ thế hiếp người, nghèo thì hai con mắt chỉ thấy tiền-tài chớ không còn thấy đâu gì là việc phạm công hai nghĩa; cái khám lớn Saigon lần lần rồi thành ra chốn quê-hương của kẻ ấy Ôi! có phải bởi không biết đồng tiền có giá-trị là nhờ-ta, mà chỉ biết ta có giá-trị là nhờ đồng tiền rồi gây ra thế chăng?

Đương-kiêm là buổi nhơn-loại cấp-dụng tiền-tài, nước nào dân-lộc nào cũng chỉ dụng tiền-tài làm chủ nghĩa lớn như hơn cả; cái giá-trị đồng tiền càng ngày càng cao thêm mãi, nhưng mà người ta coi đồng tiền chẳng qua là một vật để lợi-dụng trong đường sanh-huyết, làm cho đồng tiền của người ta phải châu-lưu bán-bạc ra hằng ngày, đồng tiền nhờ ấy mà có giá-trị, chớ người ta không chỉ cái đam tánh-mạng, đam thân-thể mà phú - thác cho đồng tiền làm cái thể lực riêng có ở đời. Vì thế, mà nước người ta càng ngày càng giàu. vì thế mà dân người ta càng ngày càng mạnh.

(Còn nữa) Tình-Tâm.

Vô-tuyến điện

Paris ngày 23 Juillet

Thương thuyết

Chánh-phủ Langsa tư cho Chánh-phủ Anh biết rằng Chánh - phủ Langsa sẵn lòng thương-nghị cùng ông Lloyd George kể từ ngày 1er Août.

Báo Le Temps bản rằng ông Poincaré sẽ cô ông Lasteyrie và ông Peretti, Tổng-lý chánh vụ phụ-tá.

Bordeaux ngày 24 Juillet

Cuộc thương-thuyết thành Londres

Báo Le Temps nói rằng ông Poincaré sang hành Londres sẽ đem ông Lasteyrie, Hộ-bộ thượng-thơ, và ông Peretti, Tổng-lý chánh-vụ phụ-tá.

Bản Ủy-viên bảo tin

Nhiều tờ báo bản rằng những giấy tờ của bản Ủy-viên bảo tin ở thành Bẹt-lanh đem về không được chắc lắm, vì Chánh-phủ Alo-mãng không có lòng thật tình và không châu-thận về tài-chánh.

Đài kỷ-niệm nghĩa-sĩ

Ông Raoul Péret nghị-trưởng phòng chống nghị-viên lễ lạc-thành đài kỷ-niệm nghĩa-sĩ tại thành Mont-Mor ilon đọc một bài diễn-thuyết cát-nghĩa chánh-sách của Pháp-quốc là nước lo bảo-thủ nước nhà cho bền-vững đối với cá-chủ nước Alo-mãng. Dầu cho Pháp-quốc dự bị binh-mã cũng là lẽ tự-nhiên song số quân-binh của Pháp đã giảm nhiều rồi. Ang-lê, A-mê-rích và Nhựt-bổn có nhiều binh quân đề tuần-phòng ở các biên rất binh-tịnh không thấy phân nghịch.

TÒA ĐẠI HÌNH SAIGON

Vụ quan Tham-biện Châu-đốc LANO và thầy thơ-ký Đỗ-phước-Hình

(Tiếp theo)

TRA HẠCH

Song vụ xin khẩn đất không thành được vì nếu muốn mua thuận-mãi đất nhà-nước thì không được quá số 300 mẫu. Trên số ấy thì phải phát-mãi đấu giá. Cho nên quan Thống-đốc Quesnel hồi đơn tên Quếlại cho Lano và cắt nghĩa như vầy.

Lano ấy tên Quế-lương rằng có Lano giúp việc ăc thành điền nên bỏ đi lên Lào, chừng trở về mới hay việc đã lỡ vớ, nên than phiền cùng quan Kinh-lý đạt điền Michel, nói rằng bao tốn nơi vụ có tám-chín ngàn mà không nên việc.

Ông Michel thấy thảm trạng ấy, động lòng thương mới ra mặt quan Eutrope mà xin giùm cho Quế. Thì ông Eutrope nói rằng chỉ có phép cho mua thuận-mãi 300 mẫu mà thôi.

Lano cũng không thối chi, bèn gởi đơn xin, một là cho mua thuận-mãi 300 mẫu, hai là phát-mãi 2713 mẫu kia, song quan Thống-đốc dạy phải tuân y thơ trước của Ngài.

Ấy vậy, ông Lano phạm nhằm tội ăn hối-lộ 2.000 đồng của tên Quế.

Vụ giấy quốc-trái. — Lại còn một vụ giấy quốc-trái nữa. Các làng ở Châu-đốc có mua giấy quốc-trái, nhà-nước Đại-pháp, tổng cọng tiền vốn được 55.900 quan tiền tây, mua nhằm lúc bạc 10 quan 25, tính ra bạc là 5.566 đồng.

Qua ngày 4 Mars 1921, thì bạc sụt giá còn có 6 quan, ông Lano xuất bạc mất ra 5.466 đồng mà trả lại cho làng mà lấy giấy quốc-trái lại. Làng xuất bạc thâu lại, thấy đủ vốn thì không nói gì, chẳng đề rằng ông Lano bán giấy-trái ra lời được 3879 đồng, tính ra được 24 ngàn quan tiền tây.

Vụ nầy không phải trọng hệ lắm, song đủ chỉ tánh tình của quan Tham-biện Lano.

Tra hạch

Cứ theo luật pháp thời Tòa mở đường tra vấn mấy phạm nhơn trước. Cho nên chánh phạm là Đỗ-phước-Hình ra mặt trước thuật công chuyện của mình, kể đó Lano nổi gót ra giữa công đường mà khai tâm sự. Lẽ thường chẳng cần nói, phạm-nhơn làm sao cũng chối, nếu chối nhiều không được, làm sao cũng chối ít giấu nữa. Mà nghĩ chẳng lạ chi, tính thường của thế gian bị buộc tội thì phải ráng mà chữa tội. Lời khai của hai tên phạm-nhơn cũng không ngoại mấy khoản đã kể trên, nên trường không cần thuật lại từ câu hỏi và từ lời nói.

Hỏi phần phạm-nhơn tới phiên các người chứng; cứ xem một đọc tên đã kể trước rồi, đủ hiểu hạch cho hết mấy người ấy mất bao nhiêu ngày giờ, cho nên vụ nầy phải xử đến ba ngày mới xong. Tòa chỉ hỏi sơ mấy người cho biết mấy khoản bạcbo hai tên phạm quả có vậy chăng. Những người chứng đáng phe buộc tội thì buộc vào, các người chứng bên phía bảo-chữa thì lập thế mở ra.

Trong số chứng buộc tội, có ông Thelance, Thanh tra chánh-trị và cai-trị, có xuống Châu-đốc làm ăn-kết kẻ lại các lời ông đã làm trong phạm-hầm cho quan Nguyễn-soái. Có quan hồi-thẩm Weil cũng ra mặt nữa. Bên phe buộc tội lại có tên Nguyễn-văn-Quế, lo cho ông Lano 2 ngàn đồng, bữa Tòa khởi sự xử vụ nầy trốn mất không trình diện, nên bị phạt 100 quan tiền vạ. Bữa sau tìm bắt được Quế ở Thủ-dầu-một về thì anh ta mới chịu khai, Quế vẫn là người thờ đạo Thiên-Chúa rất chính, nên ý không muốn nói chi sự người đời oán hận, cho nên mồi lần kể một chuyện chi phải cầu chứng với « Trời » trước.

Lời khai của mấy người kia không lạ, bết kỳ vụ nào cũng có kẻ nói trắng người nói đen « Cá nói cá, Vọ nói không ».

Buộc tội

Tra hạch mấy người chứng rồi quan Chưởng-lý đứng dậy buộc tội. Ngài nhắc đầu đuôi gốc ngọn trước. Sau Ngài ngợi khen lòng can-đảm của Lano trong lúc chiến-tranh, Ngài lại nói người mà được vang danh dường ấy tua phải tự trọng lấy danh giá mình, chẳng để cho người khinh bỉ. Ngài cũng có hai người con đem thân giúp nước vậy. Dầu con Ngài tự phụ tự đắc, nghinh-ngang làm việc trái phép Ngài cũng không thứ dung được. Huống chi Lano ngực đeo chiến-công, bội-tinh mà đề cho nhơ-nhuốc. Tòa dầu chăm chế cho Lano ông không hẹp lượng cần ngăn, song tội ấy không nên không trừng trị.

Bào chữa

Kế đó quan Trạng-sư Lacouture, đứng dậy bào chữa cho Đỗ-phước-Hình. Ông Lacouture cái-sanh nghiêm trang, điềm đăng, lời đáng mỗi nói, không nói nhiều và cũng không làm mâu mê chi lắm.

Quan Trạng-sư Foray bào chữa cho Lano, ông nghị-trưởng hội-đồng quản-hạt nên vẽ việc khai-khẩn đất điền, ông rất theo qui tắc, ông bắt tử khoản mà cãi, khoản nào cũng bắt lời quan bồi-thẩm buộc.

Lên án

Ba quan Tòa chẳng bốn ông Hội-đồng thẩm án hội lại bàn-nghị rồi hồi mấy khoản kia chỉ buộc tội Hình ăn hối-lộ bài chỉ trâu và Lano ăn 4.000 đồng của hội Tân-thành, nên xử:

1· Đỗ-phước-Hình 1 năm tù.

2· Lano 1 năm tù án treo.

Động-Pháp Thời-sự

Nam-kỳ

Ở Saigon vui

Tên Huỳnh-văn-Khỏi, chủ ghe-cá ở Longxuyên đến bán cá ở Saigon, có thưa hồi rằng tên Võ-văn-B... và Ng-v-T... trốn mất, có lấy của va một cái bốp-phơi 485 đồng một cái giấy thuế-thân và 3 cái giấy chứng.

Trong thế mấy mấy tên bạn ghe đó lên Saigon thấy chỗ phiền ba tháng chánh thật là vui, nên muốn ở lại chơi cho gì.

Bị chứng dụ bắt hay là...

Nguyễn-văn-Tương, ở Tân-thới (Giadinh) bán trò đến Cholon có khai rằng đứa con gái của va tên Ng-thị-Xoan, mới 15 tuổi, đi đâu mất không thấy về.

Bị đau mà chẳng thấy về

Ng-thị-Khá, ở đường Mayer khai rằng đứa con gái của thím tên là thị-Sang, 14 tuổi, đi bán khoai, thế mà không biết tại sao đi bán không thấy về, hay là...

Bắt tạm tay

Ng-v-Nghĩa, lính tuần thủy (Police des Ports) có bắt đăng một tên Trương-Viêm trộm chiếc nấu-ăn ở dưới tàu « Martinique » đang lúc tên trộm chiếu fy ăn-cắp rượu Quit-ki (Whisky) ở dưới tàu mà đem lên bờ.

Chạy gạo

Thiên niên mai cái bất me ta

Ở tại Cho gạo mới xảy ra một việc như sau nầy:

Vẫn có một tên Hương-S... trăng tính gió nghĩa với thị... là vợ của một tên chả-và B... Ngày nọ B... đi sắn bắn chuột, rồi trở mura, nên phải trở về nhà. B... thấy cửa nhà sao đóng lại nên đòm vô buồng coi lại thấy hai bọm trăng ba đó, đang vầy cuộc mây mưa! Khi ấy B... bèn đi thẳng nhà xan, mở cửa rồi trở lên vỗ vách và hỏi lớn rằng: Ai coi nhà đó không thấy.

Thương thay cho Hương-S... hoảng-hồn kinh-vía, trong cơn nguy-cấp bèn chạy lại nhà một bên rồi chuyển qua nhà khác, thời may mắc cái sự-quấn vô kịp, không thôi... Thế mà bọm trăng bị nắy chưa tên, cho

HỚI
trái đất ở xứ Alg
lại lui tới tới nữa, nếu bắt đăng
nên thì B... chắc là không đung...
Chạy đâu cho khỏi
Tên Trần-văn-Long ở tỉ tại
trượt ngày được, thời xuất lại
Saigon nên giải qua Tòa.
Thưa bông lông
Bà B.... ở đường Mac-Mahon
thưa rằng thì Nam trốn đi đó
bà một tấm giấy cuat.
Ông B... ở đường Gerceric đ
thăng bỉ cũng trốn mất rồi nó
đồng-hồ một cái bằng vàng m
bạc.
Ăn-cướp bị bắt
Mấy tên ăn-cướp bao-vàng
của Hồng-thị-Tinh đến xuống
la Marne đã bị bắt giải qua Tòa.
Mấy tên ấy những là Nguyễ
Nguyễn-văn-Ngọc, Trần-văn-Đan
văn-Toàn, cùn Nguyễn-thi-Nh
thị-Cu, Nguyễn-thi-Thanh và T
đồng loã.

Nam-kỳ nông

CHAUDOC. — Mua chưa có
trừ ra tổng An-inong và mấy
biên. Tuy mua không đủ, đ
nhưng có nước lớn khảy vô c
Trừ ra tổng An-luông đã cày
gieo chưa rồi, còn ma lâu nữ
Trong miền Triton Tinh-bi
đã gieo hết phần nên rồi, còn
lúa nhỏ thì đã sắn sàng.
Ở trong một vài miếng ruộ
sao cho đến 0$80 coi mới the
Những ruộng sâu ở trong
tinh bị sâu phá hại.
Giá bực trung 100 ki-lô gạo
5 $ 50 của lúa từ 3 $ 50 tới 3 $ 7
BACLIÊU. — Trong miền
Juillet, thì mua thường lại kh
ruộng cả nước đã nên nhà nô
Ma coi bộ tốt ít ngày nữa sẽ
Giá bực trung 100 ki-lô gạo
5 $ 20 của lúa từ 3 $ 90 tới 4 $

Mấy sở đất đã cho những
ấy khẩn đất mà hưởng và
Đất khi trước cho mấy n
người ấy khẩn đất:
TÊN HỌ NGƯỜI KHẨN
Trương thị Hien.....
Nguyen van Kinh.....
Dang tan Thinh.....
Nguyen dang Pham.....
Vo van Thong.....
Tran van Trong.....
Nguyen duong Ngo.....
Dang thuc Lieng.....
Ve van Thong.....
Phan duy Kien.....
Nguyen van Quan.....
Nguyen van Dung.....
Duong van Tap.....
Huynh thanh Duc.....
Nguyen trung Vinh.....
Huynh gui Hol.....
id.
id.
Ho van Cung.....
Phan van Tang.....
Vo quang Do.....
Nguyen thanh Lan.....
Nguyen van Vieng.....
Dang van Meng.....
Nguyen van Dieo.....
Vo van Mun.....
Bui van Cuong.....
Nguyen van Ngo.....
Phan dang Nhung.....
Trong van Bo.....
Nguyen van Thuc.....
Tran van Do.....
Ngo van Co.....
Vo van Thanh.....
Le van Chanh.....
Le thi Nhon.....
Diep Loc.....
Nam hoa Hiep.....
Le van Dat.....
Nguyen van Nui.....
Nguyen van Ngo.....
Ho van Ly.....
Ho van Tiem.....
Le van Toi.....
id.
Nguyen van Mang.....
Ho van Do.....
Ta van Ngi.....
Phan van Chon.....
Ngo van Cay.....
Lai tho Lam.....
Tran van Ren.....
Ho van Tuc.....
Huynh van Tung.....
Nguyen van Hung.....
Ho van Ngan.....
Tran van Xe.....
Vo ngoc Tho.....
Tran van Van.....
Nguyen van Tich.....
Vo van Con.....
Vo van Tung.....
Nguyen van Binh.....
Phan van Tay.....
Nguyen van Sam.....
Nguyen van Xen.....
Nguyen van Binh.....
Vo ngoc Tho.....
Nguyen van Viet.....
Nguyen van Viet.....

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỞI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rồi và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sẵn Algérie quả thiệt là đồ thổ sẵn Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu *Trái Đất*

lui lui tới tới nữa, nếu bắt đặng một tên nào thì B... chắc là không đung...

Chạy đâu cho khỏi

Tên Trần-văn-Long ở tù tại Rạchgiá vượt ngục được, thời xuất lại bị bắt tại Saigon nên giải qua Tòa.

Thưa bằng lòng

Bà B..... ở đường Mac-Mahon đến bót thưa ai không biết ăn cắp cái xe máy hiệu « Dion-Bouton » số hiệu 65171 giá đáng 130 đồng.

Tên chả Sandidoumarricanne bán vải ở đường Vannier đến bót thưa ai không biết phá chuồn và bắt của nó 9 con dê giá đáng chừng 108 đồng.

Đây tớ bắt lương

Bà A. G. ở đường Lagrandière đến bót thưa rằng thì Nam trốn đi có ăn cắp của bà một tấm giấy cuot.

Ông B.... ở đường Garcerie đến bót thưa thằng bồi cũng trốn mất rồi nó lấy hai cái đồng hồ mạ vàng một cái bằng bạc.

Ăn-cướp bị bắt

Mấy tên ăn-cướp bạo-vàng và quần áo của Hồng-thị-Tình bán nước mắm ở quai la Marne đã bị bắt giải qua Tòa.

Mấy tên ấy những là Nguyễn-văn-Nghi, Nguyễn-văn-Ngọc, Trần-văn-Đang, Nguyễn-văn-Toàn, còn Nguyễn-thi-Nhơ, Nguyễn-thị-Cư, Nguyễn-thị-Thanh và Thị Lưu thì đồng lõa.

Gia truyền tập

Muốn trăm lẻ cây

Lấy 2 phần dầu huile d'œillette, 2 phần sáp vàng, một phần goudron và một phần mỡ đề chung lại nấu cho chảy ra, rồi thêm một phần mỡ thêm nữa cho giảo đai. Hễ cây nào có lỗ mà ainh muốn trám lại được coi cho trơi lối, thì trước hết lấy chổi chẩu theo cây đó đi, rồi trám thứ « sáp » nầy vô. Cây không chết, mà chỉ lỗ lại trơn lu.

Muốn đánh lăng bàn-tủ bằng cây

Mua chừng 500 cả-ram sáp vàng rồi cắt ra cho mỏng và tái lát, đoạn đem đề trong cái chảo chế lên trên gần hai phần đầu térébenthine. Xong rồi đậy nắp cái chảo cho kín, đặng cho nhiều sáp. Lấy lâu đam ra lát một hồi. Đến chừng nhiều rồi thì lấy cọ phết thứ sáp ấy vô bàn tủ gì bằng cây, cũng được, chờ nó khô mới lấy giẻ mà đánh thì sự nhiên nó bóng lăng xinh đẹp lắm.

TRẦN-VĂN-MICH.

Nam-kỳ nông vụ

CHAUDOC. — Mưa chưa có thiệt thường, trừ ra tổng An-ninong và miệt Triton Tinh-biên. Tuy mưa không đủ, đặng cày cấy, nhưng có nước lớn nhảy vô cũng đáo đáo. Trừ ra tổng An-ninong đất cày cấy và mạ giảo chưa rồi, còn mạ lúa nổi giọc xong.

Trong miền Triton Tinh-biên, lúa sớm đã gieo hết phần nửa rồi, còn ruộng đề cấy lúa mùa thì đã sẵn sàng.

Ở trong một vài miếng ruộng mà đã lên sao cho đến 0m60 coi mới thanh mậu lắm.

Những ruộng sâu ở trong tổng Thanh-tinh bị sân nách phá hại.

Giá bực trăng 100 ki-lô gạo từ 4 đồng tới 5 $ 50 còn lúa từ 3$ 50 tới 3$ 80.

BACLIÊU. — Trong năm tuần trước tháng Juillet, thì mưa thường lại khá khá. Trong ruộng có nước đề sẵn nhà nông đang cày. Mạ coi bộ tốt lắm ngày nữa sẽ nhổ đặng cấy.

Giá bực trung 100 ki-lô gạo từ 7$70 đến 8$20 còn lúa từ 3$90 tới 4$40.

Công văn

Mấy sổ dưới đây cho những người kể tên sau nầy khẩn tạm nay định cho mấy người ấy khẩn đứt mà hưởng và làm chủ vĩnh viễn.

QUẢN SÁPÉC

Đề khi trước cho mấy người bổn-quốc trong quận khẩn tạm nay định cho mấy người ấy khẩn đứt:

TÊN HỌ NGƯỜI KHẨN	LÀNG	BỀ MẶT SỞ ĐẤT			NGÀY LỜI NGHỊ CHO KHẨN TẠM
		mẫu	sào		
Trương thị Hiếu	Vĩnh-Thanh	33	70	00	30 Avril 1897
Nguyễn văn Kinh	id.	13	78	81	id.
Đang tan Thinh	id.	19	87	90	id.
Nguyễn đang Phung	id.	19	37	60	22 Juin 1901
Võ văn Thong	Nhơn-Hoa	11	50	60	1er Février 1905
Trần văn Trong	id.	39	25	38	6 Août 1894
Nguyễn đương Ngọc	id.	20	03	52	30 Avril 1897
Đang thức Liêng	id.	10	20	80	1er Février 1905
Võ văn Thong	id.	69	70	00	30 Août 1897
Phan duy Kiều	Long-Hân	22	94	60	id.
Nguyễn văn Quan	id.	16	39	09	id.
Nguyễn văn Đương	id.	17	39	00	id.
Dương văn Tập	id.	12	80	00	26 Juillet 1897
Huỳnh thanh Đức	My-Hung	22	00	00	id.
Nguyễn trương Vinh	id.	37	45	00	18 Septembre 1897
Huỳnh qui Hoi	id.	24	70	00	id.
id	id.	20	52	00	24 Octobre 1900
id	id.	10	60	00	id.
Ho văn Cung	id.	20	67	00	24 Mars 1899
Phan văn Giang	id.	22	97	00	id.
Võ quang Du	Hoi-An	12	20	00	24 Octobre 1900
Nguyễn thanh Lau	Phu-Nhon	23	42	00	2 Février 1894
Nguyễn văn Viêng	Tan-Long	14	00	00	id.
Đang văn Mêng	id.	13	35	00	id.
Nguyễn văn Diêu	id.	14	83	00	id.
Võ văn Mưu	id.	14	54	00	17 Décembre 1894
Bùi văn Cương	id.	11	25	20	2 Juillet 1898
Nguyễn văn Nga	id.	11	91	00	17 Décembre 1894
Phan đang Nhung	id.	13	77	00	id.
Trương văn Bo	An-hoa-Đông	20	00	00	10 Novembre 1894
Nguyễn văn Thục	id.	19	30	00	2 Juillet 1898
Trần văn Đô	id.	12	00	00	15 Novembre 1894
Ngô văn Cẩn	id.	19	00	00	2 Juillet 1898
Võ văn Thanh	id.	17	85	00	id.
Lê văn Chanh	Khanh-an-Đông	13	00	00	2 Février 1894
Lê thị Nhon	id.	35	62	00	id.
Diệp Lực	id.	40	50	00	2 Juillet 1898
Nam hoa Hiệp	id.	8	26	40	id.
Lê văn Đạt	id.	27	90	00	id.
Nguyễn văn Nhi	My-thanh	12	27	00	3 Octobre 1903
Nguyễn văn Coc	id.	50	50	00	23 Novembre 1912
Ho văn Ky	id.	40	18	50	10 Mars 1914
Ho văn Tiêu	id.	12	57	50	22 Juin 1915
Lê văn Tôi	id.	12	15	00	id.
id	id.	52	57	00	2 Octobre 1903
Nguyễn văn Mang	id.	17	60	00	id.
Ho văn Đo	id.	14	38	80	id.
Tạ văn Ngôi	id.	12	70	00	id.
Phan văn Chon	id.	21	10	00	id.
Ngô văn Cây	id.	23	00	00	id.
Lai thu Lang	id.	18	76	25	id.
Trần văn Rên	id.	44	21	00	id.
Ho văn Tuc	Mỹ-Iho	30	00	00	id.
Huỳnh văn Tung	id.	30	00	00	id.
Nguyễn văn Hung	id.	20	00	00	id.
Ho văn Lương	id.	20	00	00	id.
Trần văn Xe	id.	20	00	00	id.
Võ ngọc Thọ	id.	20	00	00	id.
Trần văn Vân	id.	20	00	00	id.
Nguyễn văn Tích	id.	40	00	00	id.
Võ văn Con	id.	50	00	00	id.
Võ văn Tùng	id.	40	00	00	id.
Nguyễn văn Hinh	id.	90	00	00	id.
Phan văn Tây	id.	20	00	00	id.
Nguyễn văn Sam	id.	20	00	00	id.
Nguyễn văn Yên	id.	20	00	00	id.
Nguyễn văn Bình	id.	40	00	00	id.
Võ ngọc Thọ	Mỹ-Tho	100	00	00	id.
Nguyễn văn Việc	Bình-Đông	30	00	00	id.
Nguyễn văn Việt	Bình-thành-Tây				id.

TRƯỜNG HỌC

Huỳnh-công Phát

29 & 35 Boulevard Kitchener Cho-lớn-lánh (SAIGON)

Kính bởi qui-hộng quí-bổng Lục-châu rõ: Nhơn vì nơi trang thăng Juin và Juillet rồi đây có nhiều qui-vị đến trường đặn trước đề dành chỗ cho trẻ em, lại đay bổn trường biên tên trước vào sổ làm sự chầu, thiệt bổn trường rất may mắn mà được qui-vị có lòng cố cập như thế, song trường tuy rộng lớn mà đề hết chỗ lấy lắm, bổn trường rất lo sợ e chẳng khỏi phụ lòng qui-vị lắm thay, vì vậy, nên chịu nhiều sở-phí, cho người đọn đi mới mở rộng thêm nữa đường, kịp kỳ khai trường tới đây là ngày 16 Août, nhằm ngày 24 tháng năm Annam.

Tuy trường mở được rộng thêm nhiều vậy, song nhờng theo số học trò cũ và số học trò mới đã biên tên trước vào sổ rồi, thì ít chẳng hết chỗ nữa, nên bổn trường xin nhắc mấy trò cũ nhớ lựu trường cho đặng nguy, kẻo mất chỗ, còn trò mới, như muốn học nơi bổn trường, xin từ đây gởi thư đến chỗ trước.

Khai trường nầy, bổn trường có mở lớp 1re Année du cycle complémentaire (năm thứ nhứt về bằng cấp tiếp-nghiệp), lớp đó giảo-sư văn-học Tây-tri dạy. Nơi bổn trường, trong ba lớp trên mỗi ngày, đều có giảo-sư Langsa dạy.

Luôn địp, bổn trường đăng lên mấy trò học nơi bổn trường được chấm đận hồi thi viết (épreuves écrites). Kỳ thi bằng cấp sơ-học ngày 11 Juillet rồi đây:

Tạ-thanh-Phước (Bến-Hòa); — Đoàn-văn-Ngôi (Trà-vinh); — Nguyễn-văn-Neo (Biên-hòa); — Trần-công-Vị (Thủdầumôt); — Trần-văn-Nhân (Tânan); — Tô-văn-Lực (Tâyninh); — Bùi-văn-Thế (Longxuyên); — Nguyễn-văn-Sự (Saigon); — Hoa-văn-Mui (Saigon); — Lê-văn-Ngôn (Bêntre); — Đoàn-văn-Quảng (Bạrịa); — Nguyễn-vĩnh-Thế (Giadinh); — Ngô-tấn-Thời (Travinh); Bùi-văn-Hoài (Bêntre); — Nguyễn-hiệp-Nghĩa (Lai-Điêu); — Trịnh-tấn-Tài (Cầu-thơ); — Nguyễn-văn-Ân (Bạrịa); — Bùi-bá-Sương (Longxuyên); — Phan-văn-Hiền (Thủdầumôt); — Nguyễn-văn-Hiếu (Phan-rang); — Trần-văn-Kiệt (Longxuyên); — Lê-văn-Vàng (Chợlớn); — Diệp-Thân (Saigon); — Đặng-văn-Ngọc (Bến-hòa);

24 trò chấm đận kẻ tên trên đây, nhỏ ngày 2 Août 1922, 7 giờ rưỡi sớm mai tại Chasseloup-Laubat là ngày thi hạch miệng (épreuves orales) đừng trễ.

Chừng thi hạch miệng rồi bổn trường sẽ dán tiếp cho qui-vị rõ số học trò của bổn trường được chấm đận thiệt tên bao nhiêu.

Nay kính HUỲNH-CÔNG-PHÁT.

NOTA. — *Hồi thi bằng cấp sơ-học kỳ nầy, bổn trường chọn cho đi (Candidats officiels) số 24 trò. Mấy trò tính nguyện thi riêng (Candidats libres 6 trò được chấm đậu.*

Tôi là Nguyễn-tấn-Lộc ở tại Dakao, đường Faucault, không nhìn biết tới nợ năng của vợ tôi Nguyễn-thị-Danh.

NHÀ CHỤP HÌNH HIỆU :

Photo Nadal

120, ở đường Catinat, số 120

SAIGON

Các nhà chụp hình ???

Chụp hình chơi và chụp hình nghề

Chiếc tàu AMBOISE mới chở lại những kiểu giấy hiệu Spécial contraste Crumière « DRAGON » vách hình, đen đội đề làm ra cho lớn, mấy phòng vuông, thứ 13x18, 18x24 và 24x30, ống đèn hiệu : Krauss, Tessar, Zeiss, Berthiot, vân vân.

Trong bổn tiệm, chư-tôn muốn mua các món đồ dùng chụp hình, thuốc và đồ phụ tùng đều có cả, mà giá đã rẻ lại tốt nhứt không có đâu bằng.

Tại đường Testard, số nhà 37 Cholon ngang rạp hát bóng Eden.

Có trữ bán nhựt trình Lục-Tỉnh và Văn mỗi ngày.

XIN GHÉ MẮT

Ở đường Catinat Saigon mới mở ra một cái tiệm bán đủ đồ gia vị, nào các thứ rượu chát, rượu Champagne, nước suối, bánh hộp, nào dầu thơm, đồ đùng theo việc nấu nướng, đồ bằng pha-ly, bằng sành, đồ bạc, đao, nĩa, muỗn, mức, đủ thứ trái cây tươi bên Đại-pháp đem lại mỗi chiến tàu.

Epicerie Saigonnaise HÔNG-VĂN et A-PHÁT

145-147, rue Catinat SAIGON

Bán sỉ, bán lẻ.

Giá rẻ hơn các nơi. Gởi đi khắp lục châu, gởi hàng, đem tiền tới nhà thơ lãnh (contre remboursement.)

Xin qui quan, các ông các bà có điệp đi Saigon ghé lại tiệm tôi mà xem công cuộc chúng tôi buôn bán.

HÃNG

L. DESMARQUOY

VÀ CÔNG-TI

5 đường Bd Charner, môn bài số 114

SAIGON

MỚI HẠ GIÁ CÁC THỨ VỎ HIỆU

« BERGOUGNAN »

DÙNG CHO XE HƠI

Xin mời các chủ có Xe-hơi đến mua thì qui-vị sẽ được toại chí

SAO VẬY ?

Là vì thứ VỎ HIỆU :

« BERGOUGNAN »

là hiệu Langsa, giá đã rẻ mà lại làm cho qui-vị yên lòng

CÓ TRỮ BÁN TẠI VỀ HÃNG

L. DESMARQUOY và Công-ti

đường Boulevard Charner, môn bài số 114

TẠI HÃNG CÙNG CÓ BÁN

VỎ XE KÉO và XE MÁY ĐẠP

TÀU HƠI NỔI CỦA ÔNG FARMAN MỚI BÀY HIỆU :

« Le Passe-Partout »

Nhậm le như xe hơi —

— Tiện bề ghé các nơi —

— Chạy chỗ nào cũng được —

— Thảo ra rất dễ —

— Rập lại như trở tay. —

Ấy là một thứ tàu rất lẹ làng, dùng máy hiệu « ANZANI » sức chạy 10-12 ngựa, và chạy bằng thứ chưng vịt kiểu phi-thoán, chư vị và bằng hữu đi sông nầy rạch kia rất mau; bất luận ươi nào, nước độ chừng một tấc thì chạy được, hoặc ruộng khi có nước nhỉ cũng chạy được.

Chư vị tốn chừng năm ba lít dầu sáng thì đi đặng 25 ngàn thước trong một giờ.

ÂY LÀ THỨ TÀU RẤT CÓ DANH TRÊN ĐỜI

Mau mau hãy gởi thơ mua tại xưởng đóng tàu hơi của ông Ch. BARDON, ở đường mé sông Khánh-hội SAIGON.

Tại đây là hãng thay mặt bán tàu cho ông FERMAN trong cõi Đông-Pháp.

Ch. BARDON.

Quai de la Marne Khanh-hội

SAIGON

QUÁN RƯỢU THẤM GIONG

NƠI SỞ-THÚ

SAIGON

Kính cùng qui ông qui bà lương lâm: Tôi mới mở một quán nhỏ tại nhà kiểu xiêm mên gần chủ chuồng Voi, có sẵn nhiều thứ rượu ngon đề thấm giọng, cho những người đao chơi lúc nhàn du nơi ấy. Xin qui khách thừa dịp ghé vào trước nghỉ chơn, sau dùng rượu, sữa, nước chanh cho đỡ khát.

Quán mở bán ngày, từ 6 giờ sơm mai cho tới 6 giờ chiều.

Chủ quán :

HONG-THÉ.

PENSIONNAT

KHUONG-HUU-PHUNG

VINHLONG

TỰU TRƯỜNG

Ngày 1er Août 1922

CHƯ-TÔN HÃY LỰA TỰ Ý MÌNH MÀ MUA TẠI HÃNG

PHOTO-STUDIO

ở Saigon đường Catinat, môn bài số 138

MÁY CHỤP HÌNH HIỆU :

OBJECTIFS pour appareils 13/18 :		
Télinor F : 4/5	91	00
OLOR BERTHIOT F : 5/7	74	35
HELIMAGIS F : 6/8	73	50
MANAR (anastigmat) F : 6/3	43	20
DEMARIA LAPIERRE rectilgne extra rapide	27	50
DEMARIA LAPIERRE rectilgne aplanétique	24	87
OBJECTIFS pour appareils 18/24 :		
TELINOR F : 4/5	144	00
Hélinonor F : 6/8	112	40
STULOR BOUSSEL F : 6/3	81	00
COOKE AVIAR LENS F : 6/5	217	38
SYMETRICAL LENS extra rapide F : 8	54	60
Le même pour appareil 21/30	132	90
Le même pour appareil 30/40	178	70
Grand choix d'OBJECTIFS pour Pateliar (occasions).		
ROSS, DALLMEYER, PUECH, HERMAGIS, etc., etc.		
CHAMBRES 13/18 avec 3 chassis : 55 p70; 99 p 60; 115 p 00; 125 p 00.		
CHAMBRES 18/24 avec trois chassis : 175 p 20; 230 p 80.		
Chassis à rideaux et à volets, pieds, sacs, voiles noirs, obturateur, déchancheurs, viseurs d'eau etc., etc...		

Tous ces articles sont en magasin et en vente au PHOTO-STUDIO. *Vous pouvez les voir et les acheter toutes suite.*

Ống dòm để dàng cho thử máy chụp hình.

Các máy chụp hình ấy có bán *tại nhà* PHOTO-STUDIO

Xin chư-tôn hãy đến mà xem thử coi, xin lấy ra mà thử, người ta sẽ chỉ cho mình thấy cách chụp ra làm sao, không phải là chỉ theo trong một cuốn sổ catalogue) nhưng chỉ theo cái máy mình cầm tay.

MỤA CHỚ DÀN DÀ

Nhờ giá bạc lên, nên các món hàng còn tại tiệm đặng bớt giá nhiều ;

TRONG 100 BỚT HIỆU 20

L. CRÉSPIN

136-138, rue Catinat. — SAIGON. — (à côté du Continental)

Thuốc hút Trái-Đất hiệu : « GLOBE »,

LÀ NHỨT HẠNG TRONG HOÀN-CẦU NÀY

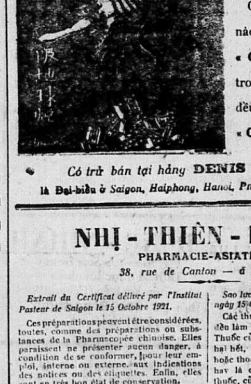

Hãy hút thuốc *Trái-Đất* hiệu « GLOBE ».

Thuốc hút hiệu *Trái-Đất* « GLOBE » đã ngon mà mùi lại thơm tho, hút không khô cổ.

Chẳng có thứ thuốc hút nào bì với thuốc hút hiệu « GLOBE » cho được; trong Lục-châu đồng-bang đều hút thứ thuốc hiệu « GLOBE » cả.

Có trữ bán tại hãng DENIS FRÈRES

là Đại-biểu ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-Penh và Tourane.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE-ASIATIQUE

38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pastear de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations en substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bon état de conservation.

Sao lục 19 ngày bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng :

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-hoá. Thuốc của tiệm tôi không có món chi làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải cứ coi theo các lời dặn hay là coi theo nhãn hiệu thì đều là thuốc, của tiệm tôi sẽ lâu chẳng hư.

THÂN HIỆU PHÁT LÊNH HUỜN

(THUỐC NÓNG LẠNH)

Trị bình nóng lạnh, bịnh rét, ban bạch, ban đỏm cảm mạo strong hàng, phát nóng, phát lạnh, hoặc nóng mê mang, nhức đầu, miệng khô, tức chi mỗi mặt, ăn uống không tiêu.

CÁCH DÙNG :

Người lớn mỗi ngày uống 1 gói là 14 buổi, uống với nước trà.

Con nít mới biết uống 1 buổi, 2 tuổi uống 2 buổi, 3 tuổi 3 buổi.

Con nít mới biết thì uống theo mấy buổi, tới 14 tuổi uống theo như người lớn đặng 14 buổi mà thôi.

Như bịnh rét thì phải uống trước hơn 2 giờ đồng hồ khi cơn có phát rét.

CỮ ĂN : ăn uống, trái cây, đồ lạnh lạnh, mấy món chẳng nên đang lớn : Làm y theo như vậy, đến bịnh nặng hoang, bỏ uống thuốc nầy vài ngày thì hết bịnh.

Người thường mỗi bữa sớm mai uống 3 buổi là thôi. Hãy nhớ chớ có nhầm CHU-PHÁT, hiệu Khí-Thiên-Đường, thì mới phải là thuốc thiệt hiệu thơm thơ gì.

Giá mỗi gói..... 0$ 60.

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhất hạng bào-chế sư

KẺ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và bnôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cự-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trừng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; ai nhỏ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người ban hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào lầm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiển đài sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ý theo toa của quan thầy.

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông **GIUNTOLI** *Chủ-nhơn ở lại đường Catinat môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lầu*

(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông đời gót ngọc đến tiệm ông mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mài-day bằng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiếng soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiểu thiệt lẳng thủy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các lượng-y cũng đều nạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: lớn cỡ, nhỏ cỡ, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-rá, bông tai đủ kiểu.

Ông **GIUNTOLI**, chủ tiệm vàng hiệu **CON RỒNG VÀNG**, hồi trước có làm thợ bạc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi cại quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có mướn làm hay là mướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư quí-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

Ai muốn **MUA SỈ** *(EN GROS)* những hàng **TƠ, LỤA BẮC-KỲ**, *(Soieries du Tonkin)* cho được hàng tốt, giá rẻ, nên viết thơ mau mau cho tiệm.

Maison Tonkinoise

ĐỒNG - THINH

4, Rue de la Soie Hanoi

Thời sẽ được lời nhiều

Ai muốn lấy kiểu (Echantillons) hỏi giá tiệm **Đồng-thịnh** ấy cũng trả lời tử tế.

Tự do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngôn cùng liệt-quí

Đã lâm phen, Bổn-báo có tuyên ngôn rằng hễ mục Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo rằng để cho liệt qui bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng hồi, cũng đã lâm phen, Bổn-báo gặp nhiều cớ chi hằng thật rằng tên kỳ dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà đề dại vào. Ấy là một đều đáng cho là khắp nhược, mà người chưa chịu ăn-năn chừa bỏ. Nếu việc quả, mình dốm đương biết chăng rồi đề gương giấp tích, có sao lại sợ mà phe danh? Hà chưa phải là khắp nhược chăng?

Vì cái tật khắp nhược ấy, gặp rồi, bước Bổn-báo ít đáp, những bài ở đâu gởi đến, tên kỳ không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ấn hành. Lại còn những bài ấn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo đề trọn sẽ phần nơi kẻ viết gánh chịu lấy những đeu cang hệ gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự.

L. T. T. V.

MÓNG TAY BỊCH VÁNG

Thâm-nghĩ cái thôi tệ nhà Nam, biết bao giờ cho tuyệt. Nếu mà! Luận kể ra cho hết thì giấy mực chẳng hết mùa bao nhiêu, cho đủ. Hãy luận-giả sẽ đam-thuyết một sự mông-tay bịch-vàng cho đồng bang thử xét, coi có phải là một lẽ làm cho ngoại-quốc trông thấy, khinh-dể cả nhà Nam ta vậy không? Bà trót hơn năm nay luận-giả vì lối sanh-nhai bất-dinh, bỏi rứa cho nên luận-giả có nghe ban-hữu luận-thuyết cùng bão luận-giả hãy lần đến xứ Nam-vian mà tá ngụ, thì không chẳng khá được. Bun hữu của luận-giả có giải-luận việc trong xứ Nam-vian, thì cũng thuộc về Nhà-nước Đại-pháp bảo hộ, vì vậy nên việc chánh-trị người Nam-ta phụ việc rất đông, còn ngoài thì Annam tá-ngụ làm ăn cũng là nhiều, nên tuy Nam-vian thì là xứ thuộc về Cao-miên-quốc, người Nam-ta đến đó thì cũng gọi iha-bang tá-ngụ vậy, song vì là một cõi giáp ranh với Việt-nam ta, và có Đại-pháp bảo-hộ, nên Annam ta được quyền xuất-nhập, bất cấm.

Tôi nhứt định đời lần đó làm ăn, xuống tàu, đúng chín giờ tàu dang khỏi bến, cả ay luôn đêm thì sáng ra tới Mytho, tàu chờ thơ song rồi mở dầu xuống Vĩnh-long cập cầu chừng nửa giờ chạy lên ngã Tân-châu, chạy tới bốn giờ đêm thì trông thấy đèn ở trước mặt cách vài ngàn thước. Ấy là kinh-đô Cao-miên kêu là xứ Nam-vian đó. Đến đó tàu xáng neo chờ sáng mới vô bến, vì trước cửa sông Nam-vian bị xang-máy đàu đất giăng ngang, nên tàu sợ đêm-tối vô cửa e sự rủi mà phải lai-hại. Chờ đúng năm giờ rưỡi sáng tàu rút neo vô bến. Khi ấy luận-giả sửa-soạn đồ bành-lý đăng lên. Lúc còn đương ở dưới tàu, luận-giả ngó lên thấy bờ sông cản-đá lại xuống có năm thước ước chừng, vì nhằm mùa cạng nên nước giựt khỏi bực-thạch lối đất có vài thước nữa, thì mới tới nước; luận-giả xem kỹ thấy rất nhiều đá là che đựng lên, ấy là dại của lái buôn, vì dưới ghe bị hàng bao nhiêu nên người che đại là lên trên lớp tam-ở vậy. Còn dài theo thì ghe chài gần dòm chân, tàu nhỏ cập gần ra ngoài một chút, cũng rất nhiều; còn khách trên thì đầu tàu hãng, hai cái cũng to, lên nữa thì chưa hẳn, song luận-giả trông qua trên bực-thạch lẽ-đường có vẻ sạch-sẽ, còn ngó xuống bến sông vì bị chỏ vô gần đầu, với bị cái thói tiểu-chúc vô Cao-mang ấn ở rất bầy hầy xem qua rất u trệ, đó kẻ luận-giả lật đật lên bờ chẳng muốn chi xem nghĩ, chỉ lo tìm nơi an-ngụ, suy tính cuộc sanh-nhai cho yên đã. Khi luận-giả đi được an nơi an chỗ đôi ba ngày cũng có phương thế làm ăn dập-dồi lỗ miệng, vậy thì cũng qua ngày tháng rồi vì cái phần tầm đào lại là người iha bang nữa, thế mà ngày tháng lại qua rất lẹ lắm lựa gần trót hơn năm. Lúc ni là lúc nhớ đến quê-hương. Rứa nên mới nghĩ việc làm, hầu có thừa-nhân-lạc cuộc hoa may giải đặng lòng sầu cho chàng. Bây luận-giả mới đề bước rảo khắp trong thành-phố, lần ngã kia sang ngã nọ, để mà xem nhân vật cảnh tình, thật đây thì Annam ta cũng đông, lớp thì giúp việc nhà-nước, lớp thì nấu-ăn, dọn-bàn, lớp thì thờ thầy xem ra cũng bền, song nhiều mà của khách-trú lại nhiều hơn. Lời nầy tưởng chẳng cần chi rõ, vì là đồng-bang đã chán biết cái tài tình. Khách-trú hễ xa-bang lìa quê-thì đến đâu chỉ lo giựt giữ người lợi đó thôi. Khi luận-giả đi chơi thì cũng thấy một hai tiệm nho-nhỏ Annam buôn bán vải ở con đường Avenu Kempot và còn con đường Quai Piquet có một cửa hàng hiệu Trường-Xuân, chủ nhân là ông Lý-hữu-Đạt ấy là một cửa hàng lớn nhứt của Annam ta tại xứ Nam-vian, bán đủ vật dụng kim-thời cũng giả cả sắp trên mặt hàng, thì coi lại có tiệm Đại-thanh người bác ta cũng là to lớn vậy, song vì có một cản nên xem chật hẹp. Khi luận-giả vừa xem nhà-buôn Trường-Xuân trở bước ra lại gặp một người ban mới ra miễn uống nước, luận-điệp luận-giả ý cũng đồi chưa bên cùng ban đồng ra đường tục gọi là đường-bon (vì khi trước nơi-ni là nơi có-bạc có công-xi, và luôi nước ban chỗ) nên kêu trường-bon, đường bon vậy). Khi tới tịa chỗ, hai anh em vào tiệm khách và kêu lượng hồi xa-bên, vì vô tiệm khách nên muốn chiều ý chủ mà nói tiếng khách cho rõ! Hai anh em đương chuyện-trò, thì luận-giả trông ra vừa thấy hai người ở bên kia lẽ-đường xăm-xăm đi qua, ý cũng vào chung tiệm nước với bọn luận-giả. Khi ấy luận-giả ngó kỹ, và lúc ấy vô đã gần, thì luận-giả thấy rõ một người cao lớn to xương-hoc, trên thì trần-ngực, dưới mặc quần-đen, dầu có tóc, tay bên lá đeo một chiếc vòng vàng trơn. Luận-giả xem qua bất tức cười! Không phải đơn-ba mà sao lại đeo vòng vàng cũng lạ! Luận-giả mắt chưa từng thấy; kế xem đến người thứ nhì, thì tướng-mạo mập-mạp, đi hơi nục-nác, bận đồ lụa trắng, đầu hớt tóc, cũng hai bàn tay thì mông-tay ra dài có hơn 2, 3 tấc. Khi ấy luận-giả xem thấy như thể bên kêu người ban mà chỉ và hỏi. Người ban mới thuật lại cho luận-giả nghe: người mà đeo vòng vàng là người hát bội! của người mông-tay dài đó là thầy-thuốc và là người Trung-kỳ ta! Người ban rằ có ý nói hơn các tiệm khách, luôn đây lại có tiệm Đại-thanh người bác ta cũng là to lớn vậy, song vì có một cản nên xem chật hẹp. Khi luận-giả vừa xem nhà-buôn Trường-Xuân trở bước ra lại gặp một người ban mới ra miễn uống nước, luận-điệp luận-giả ý cũng đồi chưa bên cùng ban đồng ra đường tục gọi là đường-bon (vì khi trước nơi-ni là nơi có-bạc có công-xi, và luôi nước ban chỗ) nên kêu trường-bon, đường bon vậy). Khi tới tịa chỗ, hai anh em vào tiệm khách và kêu lượng hồi xa-bên, vì vô tiệm khách nên muốn chiều ý chủ mà nói tiếng khách cho rõ! Hai anh em đương chuyện-trò, thì luận-giả trông ra vừa thấy hai người ở bên kia lẽ-đường xăm-xăm đi qua, ý cũng vào chung tiệm nước với bọn luận-giả. Khi ấy luận-giả ngó kỹ, và lúc ấy vô đã gần, thì luận-giả thấy rõ một người cao lớn to xương-hoc, trên thì trần-ngực, dưới mặc quần-đen, dầu có tóc, tay bên lá đeo một chiếc vòng vàng trơn. Luận-giả xem qua bất tức cười! Không phải đơn-ba mà sao lại đeo vòng vàng cũng lạ! Luận-giả mắt chưa từng thấy; kế xem đến người thứ nhì, thì tướng-mạo mập-mạp, đi hơi nục-nác, bận đồ lụa trắng, đầu hớt tóc, cũng hai bàn tay thì mông-tay ra dài có hơn 2, 3 tấc. Khi ấy luận-giả xem thấy như thể bên kêu người ban mà chỉ và hỏi. Người ban mới thuật lại cho luận-giả nghe: người mà đeo vòng vàng là người hát bội! của người mông-tay dài đó là thầy-thuốc và là người Trung-kỳ ta! Người ban rằ có ý nói hơn các tiệm khách, luôn đây lại có tiệm Đại-thanh người bác ta cũng là to lớn vậy, song vì có một cản nên xem chật hẹp. Khi luận-giả vừa xem nhà-buôn Trường-Xuân trở bước ra lại gặp một người ban mới ra miễn uống nước, luận-điệp luận-giả ý cũng đồi chưa bên cùng ban đồng ra đường tục gọi là đường-bon (vì khi trước nơi-ni là nơi có-bạc có công-xi, và luôi nước ban chỗ) nên kêu trường-bon, đường bon vậy). Khi tới tịa chỗ, hai anh em vào tiệm khách và kêu lượng hồi xa-bên, vì vô tiệm khách nên muốn chiều ý chủ mà nói tiếng khách cho rõ! Hai anh em đương chuyện-trò, thì luận-giả trông ra vừa thấy hai người ở bên kia lẽ-đường xăm-xăm đi qua, ý cũng vào chung tiệm nước với bọn luận-giả. Khi ấy luận-giả ngó kỹ, và lúc ấy vô đã gần, thì luận-giả thấy rõ một người cao lớn to xương-hoc, trên thì trần-ngực, dưới mặc quần-đen, dầu có tóc, tay bên lá đeo một chiếc vòng vàng trơn. Luận-giả xem qua bất tức cười! Không phải đơn-ba mà sao lại đeo vòng vàng cũng lạ! Luận-giả mắt chưa từng thấy; kế xem đến người thứ nhì, thì tướng-mạo mập-mạp, đi hơi nục-nác, bận đồ lụa trắng, đầu hớt tóc, cũng hai bàn tay thì mông-tay ra dài có hơn 2, 3 tấc. Khi ấy luận-giả xem thấy như thể bên kêu người ban mà chỉ và hỏi. Người ban mới thuật lại cho luận-giả nghe: người mà đeo vòng vàng là người hát bội! của người mông-tay dài đó là thầy-thuốc và là người Trung-kỳ ta! Người ban rằ có ý nói hơn các tiệm khách, luôn đây lại có tiệm Đại-thanh người bác ta cũng là to lớn vậy, song vì có một cản nên xem chật hẹp. Khi luận-giả vừa xem nhà-buôn Trường-Xuân trở bước ra lại gặp một người ban mới ra miễn uống nước, luận-điệp luận-giả ý cũng đồi chưa bên cùng ban đồng ra đường tục gọi là đường-bon (vì khi trước nơi-ni là nơi có-bạc có công-xi, và luôi nước ban chỗ) nên kêu trường-bon, đường bon vậy). Khi tới tịa chỗ, hai anh em vào tiệm khách và kêu lượng hồi xa-bên, vì vô tiệm khách nên muốn chiều ý chủ mà nói tiếng khách cho rõ! Hai anh em đương chuyện-trò, thì luận-giả trông ra vừa thấy hai người ở bên kia lẽ-đường xăm-xăm đi qua, ý cũng vào chung tiệm nước với bọn luận-giả. Khi ấy luận-giả ngó kỹ, và lúc ấy vô đã gần, thì luận-giả thấy rõ một người cao lớn to xương-hoc, trên thì trần-ngực, dưới mặc quần-đen, dầu có tóc, tay bên lá đeo một chiếc vòng vàng trơn. Luận-giả xem qua bất tức cười! Không phải đơn-ba mà sao lại đeo vòng vàng cũng lạ! Luận-giả mắt chưa từng thấy; kế xem đến người thứ nhì, thì tướng-mạo mập-mạp, đi hơi nục-nác, bận đồ lụa trắng, đầu hớt tóc, cũng hai bàn tay thì mông-tay ra dài có hơn 2, 3 tấc. Khi ấy luận-giả xem thấy như thể bên kêu người ban mà chỉ và hỏi. Người ban mới thuật lại cho luận-giả nghe: người mà đeo vòng vàng là người hát bội! của người mông-tay dài đó là thầy-thuốc và là người Trung-kỳ ta! Người ban rằ có ý nói hơn các tiệm khách, luôn đây lại có tiệm Đại-thanh người bác ta cũng là to lớn vậy, song vì có một cản nên xem chật hẹp. Khi luận-giả vừa xem nhà-buôn Trường-Xuân trở bước ra lại gặp một người ban mới ra miễn uống nước, luận-điệp luận-giả ý cũng đồi chưa bên cùng ban đồng ra đường tục gọi là đường-bon (vì khi trước nơi-ni là nơi có-bạc có công-xi, và luôi nước ban chỗ) nên kêu trường-bon, đường bon vậy). Khi tới tịa chỗ, hai anh em vào tiệm khách và kêu lượng hồi xa-bên, vì vô tiệm khách nên muốn chiều ý chủ mà nói tiếng khách cho rõ! Hai anh em đương chuyện-trò, thì luận-giả trông ra vừa thấy hai người ở bên kia lẽ-đường xăm-xăm đi qua, ý cũng vào chung tiệm nước với bọn luận-giả. Khi ấy luận-giả ngó kỹ, và lúc ấy vô đã gần, thì luận-giả thấy rõ một người cao lớn to xương-hoc, trên thì trần-ngực, dưới mặc quần-đen, dầu có tóc, tay bên lá đeo một chiếc vòng vàng trơn. Luận-giả xem qua bất tức cười! Không phải đơn-ba mà sao lại đeo vòng vàng cũng lạ! Luận-giả mắt chưa từng thấy; kế xem đến người thứ nhì, thì tướng-mạo mập-mạp, đi hơi nục-nác, bận đồ lụa trắng, đầu hớt tóc, cũng hai bàn tay thì mông-tay ra dài có hơn 2, 3 tấc. Khi ấy luận-giả xem thấy như thể bên kêu người ban mà chỉ và hỏi. Người ban mới thuật lại cho luận-giả nghe: người mà đeo vòng vàng là người

Nhựt-thăng,
Cô fleur, Pnôm-Penh.

Ai muốn uống thử rượu **COGNAC LEMONON** thì hãy hỏi hãng **DENIS FRÈRES** ở Saigon. Rượu nầy thật ngon, nếu anh em uống thử thì sẽ mua liền.

SÂM-QUẢNG-HƯNG TIỆM BÁN VÀNG LÁ

CÓ BÁN BẠC NÉN, VÀNG NÉN, VÀNG, ĐỒNG NHỎ, LỚN ĐỦ THỨ

堤岸廣昌金鋪

Bon hiệu chánh lập ra tại Hongkong đã mười mấy năm rồi, CHUYÊN NGHỀ BÁN VÀNG LÁ, VÀNG NÉN, BẠC NÉN. Thiên-hạ đều biết danh bổn hiệu lại muốn cho Qui-khách tiện bước nên tronng năm 1921 đã lập thêm một tiệm tại *CHỢ-LỚN ĐƯỜNG CANTON SỐ NHÀ 46.* Xin Qui-khách có mua vàng là thì phải nhìn cho kỹ cái nhãn **PHI-HÙNG** *(con gấu bay)* thì mới khỏi lầm vàng giả.

Cholon, **SÂM-QUẢNG-HƯNG** cần cáo.

HÃNG SOCIÉTÉ INDOCHINOISE DE TRANSPORTS

Garage S.I.T.

Làm Đại-lý cho cả Đông-Pháp những:

Xe-hơi hiệu **DEDHAYE**

Xe-hơi hiệu **FORD**

Xe-hơi hiệu **ESSEX**

Tàu-hơi hiệu **NIEUPORT**

Đồ dùng về điện-khí hiệu **BALLOT**

Có trữ đồ hiệu **MICHELIN**

Nhà để xe tuy nhỏ nhưng để xe tính cho người danh giá

Vì bởi giá rẻ mà chỗ làm lại cao thượng

Một NGƯỜI THỢ CHUYÊN MÔN ĐIỆN KHÍ ở bên Pháp quốc, phụ sự tại nhà để xe, đặng lo trong việc máy-móc chạy bằng điện-khí và thứ cho xe chạy.

CÓ ĐẶT CÁC THỨ MÁY CHẠY BẰNG ĐIỆN

CÓ BÁN ĐỦ MÓN ĐỒ ĐIỆN - KHÍ

Chư-tôn đi đâu cũng nghe nói « xe tôi thiệt là hoàn toàn »

Những người chủ xe hơi hiệu *DE DION BOUTON.*

Họ lại thường nói với chư-tôn: « Xe tôi thiệt là hoàn toàn »

Lá vì:

Xe tôi lịch-sự.

Xe tôi mềm-mại.

Xe tôi chắc-chắn.

Xe tôi cần-kiệm.

Chủ những trừ xe hơi hiệu *DE DION BOUTON* là:

MM. Berthet, Charrière & Cie

68 Bd Charner Saigon

Nếu chư-tôn có viết thơ hỏi đến gì về việc xe-hơi *DE DION BOUTON* thì các ông sẽ gởi cho chư-tôn mọi đều. Các ông đã có cho chư-tôn chạy thử:

Xe 10 HP *Torpédo* 4 chỗ.

Xe 10 HP *Torpédo* 4 chỗ đi chơi xinh đẹp lắm.

Xe 10 HP Thượng hạng.

" Mới cái là lắm !!

Kỳ tàu tới sẽ chở lại thứ xe 15 HP.

Xe máy đạp hiệu *DE DION BOUTON.*

Lích-sự — Chân-chân.

HÃNG

ông **J. BRUNEL**

Ở TAI TOURCHAM

Máy xay gạo và giã cho trắng từ 2 tới sáu học, xay được 200 tới 500 lít lô mỗi ngày, xay bằng tay.

Ai muốn thử thì gởi 20 đồng bạc thì ông J. BRUNEL ở tại Tourcham sẽ gởi một cái học cho mình xây thử, mỗi ngày xay được 130 kilô, giãn không có lầm.

Xin hãy gởi thơ cho ông BRUNEL Tourcham mà thương nghị.

NGUYỄN-VĂN-BỨP

(THƯ KHÂN BỨP)

Propriétaire du Café-Bière Thanh-Ba LAITHIÊU

Chỗ làm thiệt hàng, Bombay và nhiều thứ đồ kiểu tinh-bỉ, có giá cả mà nhứt định, lại đúng như giá rẻ, rồi tôi phải đo ni, bằng người vừa ý, khỏi đo. Con mốt đây mang hạng 7 mười từ 6 tới 4 đồng. Qui khách có đi hàng khác thì 3 đồng, hạng nhì 2 đồng rưỡi, hạng ba 2 đồng. Qui khách nào phải tới chậm thì phải trên 3 ngày gởi contre-remboursement cũng trả tiền trước tiện cho 3 ngày.

Kính cáo

Qui-vị muốn mua món nào, xin nhớ đề cho kỹ trong thơ đề thứ tự và giá.

Cảo Bạc

Tiệm thợ bạc của tôi thủy-xoán nước trắng xan thủy xoán, có ngôi sao nhận hột xoán làm sẵn đồ

Lại có hột thủy-xoán thứ chưa có đồng hồ bằng bạc hiệu:

« CYMA »

giá bán nhẹ hơn các tiệm

Như chư qui khách muốn chỉ xin tới tiệm tôi thì tôi tiếp rước.

Saigon le 15 J

KYU

N° 179, Rue Catin

Trăm năm không

TIỆM HỌA-CHON

NGUYỄN-ĐỨC-NH

55 73, Boulevard de la Sam

(ngang gare xe lửa giữ

Thợ vẽ tiệm nầy đã c tốt nghiệp nơi trường xi được 2 cái bằng cấp đã Bằng vẽ thiệt tình xấu năm không phai.

Chư qui vị muốn vẽ x hài, tiệm nầy sẽ gởi cho hạnh có biên rõ thước tấ cắt nghĩa phân minh

CHUYỆN A

(Tiếp theo)

Chàng tôi rất sợ hãi, đa đế rồi thì cái da đứ con đẻ còn sống, còn trẻ lửa cháy bực lên, mà m be he lớn lắm. Chàng tôi cảnh quái dị như vậy thì đó, xuống ghe mà đổi mà

Đi dặng mấy đồi, xây nói thinh không rằng: mặt trời, đề cho ta n bây dám cả gan giết ta Tôi bảy làm, ta phải phạt được. Tiếng nói dứt rồi tôi mồi lên, sét đánh rầm rầ tôi bị dông nhận chìm, đẹp bị chết đắm hết, duy c

SAIGON IMP. — DE L

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thấy khoan khoái

Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

TIỂU THUYẾT MỚI

NHÀNH-QUẾ NON-NAM

Soạn-giả Văn-Sơn Trần-hưng-Kỳ. — Huế

Toàn biên 22 hồi

(TIẾP THEO)

Lang-quân muốn nên sự tốt cho người, nhưng người ta không đành thời sao, hai người đương nói bỗn vói nhau như thế, vừa Thuy-thạch trình giấy rồi đi đến, Quế-anh đứng dậy đi lảng ra chỗ khác.

Khôi-văn bảo Thuy-thạch rằng: anh có muốn dượng mời người tri-âm tới không? Nầy! ra đây với tôi mà xem, Khôi-văn giắc tay Thuy-thạch ra trước hiên ga, thời thấy Tuệ-liên đương đứng vơ vẩn trước ga chờ Quế-anh.

Thuy-thạch trông thấy Tuệ-liên đẹp đẽ lắm, trong lòng quân-quít, muốn biết lai lịch của nàng ấy liền hỏi Khôi-văn rằng: Vậy chớ anh có biết lai lịch của nàng ấy không? Khôi văn nói: có.— Người ấy ở đâu? — Hiện ở đây con gái ông Chủ sự Tổng ha-Trí tên là Tuệ liên. — Vậy chớ ai nói mà anh biết?— Tôi mới nghe người tỉnh-nhân tôi là Son-quế-Anh nói đó, Quế-anh là bạn thiết của Tuệ-liên. Thuy-thạch nói; thế mà anh kin miện quá, không cho tôi biết, để tôi chào chị Quế-anh và nhờ chị giúp cho tôi việc đều đó, bây giờ chị ấy đi đâu rồi?— Mới đi đâu đó. Thuy-thạch muốn vào trong ga tìm Quế-anh, Khôi-văn cang rằng: ở đây là nơi nhi-mục nhiều lắm, đầu có nói cũng không tiện. Thôi! bây giờ thì đã gần quá, không thể nói được, để sau tôi sẽ viết thơ nói với Quế anh, chắc nàng cũng có lẽ giúp cho anh được việc thì chớ. Thuy-thạch nói ừ thế cũng phải lắm, Quế-anh tự phòng ga bước ra muốn cùng Khôi-văn nói non một đôi lời nữa, nhưng iếng xúp-lê đã thổi, khách đi xe đã lên cả rồi. Quế-anh và Khôi-văn đưa mắt cháo nhau, coi bộ kh ng biết bao nhiêu là mối sầu lý-biệt đã hiện-hiện ra trước mắt hai người, Khôi-văn nét mặt hơi buồn rầu được lên xe, các chạy rồi, Quế-anh cùng với Tuệ-liên cũng lên xe trở về.

Đau lòng kẻ ở người đi;
Đoạn trường đến lúc tân kỳ mới hay.

Hồi thứ mười

Ngâm cảnh đìu hiu, chanh tưởng đến niềm lâm-sự.
Ai đem thân thế, đẩy đưa vào giấc ta-phù.

Quế-anh cùng với Tuệ-liên đến trở về nhà, Tuệ-liên cười mà nói với Quế anh rằng: Khi hồi chị lên ga đưa tỉnh-quân lên đường, thế mà chị lại hồi đối với em rằng đưa đi, khiến cho em ở trong đám đông người, em lấy làm hổ người quá, rồi sau có một chàng thiếu-niên, tác vấn rằng Khôi-văn lại đi với Khôi-văn ra đứng trước hiên ga, ngó em mà cười, rồi hai người nói chi với nhau, lúc bây giờ em lại càng hổ người quá, em muốn lên xe mà về trước, nhưng lại sợ mất lòng chị cho nên phải đứng rán lại để chờ chị.

Quế-anh hỏi: sao mà hiền muội biết tỏi đưa tỉnh lang lên đường? Tuệ-liên nói: thế thì chị cho em là không biết hay sao? Chớ con mắt em thiệt tình đôi lầm, em thoản qua thì đã biết tâm-hơi liền. Quế-anh bẻn cười to lên mà nói rằng, hèn chi tục ngữ có câu: « người có tình rình người có ý », thiệt là không sai. Hồi Quế-anh lại nói: chị em mình lên ga đó, cũng là một cái tức duyên trời đã định rồi, Tuệ-liên nghe nói lấy làm lạ, hỏi rằng; sao mà chị lại nói lạ thế, chị: Quế-anh cười mà không nói lại, Tuệ-liên cũng cười mà không hỏi gần nữa, chỉ em nói chuyện vui chơi một lúc rồi Tuệ-liên trở về.

Quế-anh đưa Tuệ liên ra cửa, đứng trông Tuệ-liên đi 1 đoạn đã xa, bây giờ trong buồng nàng thiết tha vì nỗi biệt ly người tình, bộ nàng coi buồn bã lắm, mới thẳng thắng theo con đường ở trước nhà mà đạo chơi đề tiêu-khiển sự phiền muộn của mình.

Lúc bây giờ trời về lối tháng bảy, tiết cần thuộc sơ-thu, trăm thứ cây có đều đài khi tiêu-sắc của trời thu, nên cảnh là đã nhuộm mùi vàng it nhiều duy có chóm phong-lộ (1) vẫn còn xanh ngắt như thường, gió chiều veo-vắc thổi vào chóm cây, tiếng reo xao-xác như khêu mối sầu, bầy chim chíu chít gọi đoàn trên lá, như tỏ nỗi thảm, nàng mặt bước theo người, ngẩnh qua trông lại, chỉ thấy chóm cây xe-xác ít nhiều bóng dương, nàng cứ xăm đi mãi, vừa đi vừa nghĩ đến thân phận mình cảng nghĩ lại càng chán ngán.

Lại thay cho những người tài hoa, nhân có một đều gì trong bụng bị-thương, gặp phải cái cảnh éu-sầu, thì bệnh sầu lại càng để lại lâu lắm, nàng Quế-anh cứ thẳng thẳng theo con đường nhỏ ấy đi mãi, quên nỗi trở lui, khi ấy thì bóng ác vàng đã lợi về cây, cảnh hoàng hôn sắp đến. Vừa nghe sau lưng kêu hai, ba tiếng, chị! chị! đi chơi mà quên trở về hay sao? Quế-anh quay lui lại, thì thấy Mâu-tùng, Quế anh mới biết mình đã đi mất một đoạn đường dài lắm rồi, hỏi Mâu-tùng rằng:

(Mai tiếp).

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon ngang nhà hát tây Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỠNG-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, ngài sẽ gởi cho không.

CÓ TRỮ BÁN TẠI HÀNG

MAGASIN UNIVERSEL

187, Rue Catinat SAIGON

N° 697

N° 774

ĐỒNG-HỒ CHUÔNG

458. — Chuông đánh hồi, bằng ni-kên.	3	50
458. — Chuông hai cái	4	00
461. — Chuông sur GOND máy chạy mạnh	6	50
483. — Chuông đánh một lát đánh một lát ngừng, và thầy bằng đồng đỏ. .	7	00
697. — « Baby Ben » chuông đánh, một lát đánh, một lát ngừng, hay là đánh hoài, mặt và kim độ sáng.	8	50

ĐỒNG-HỒ TRÁI QUÍT

773. — Hiệu « ELECTION » vàng thiệt 15 rubis có dây đeo bằng da (dành bà vệ đàn-ông)	25	$00
774. — Hiệu « PÉTOLAT & ANCLINET (Besançon) vàng thiệt kín, mỗi-nco, 15 rubis.	12	00
579. — Cũng như số 774 bằng ni-kên vuông	9	00
576. — id trên.	8	50
775. — Bằng bạc thiệt dây đeo tai Moire, khiên bằng bạc, kiểu tròn. . . .	19	00
776. — Cũng như số 775, khiên vàng đồng rượu	20	00
782. — Cũng như số 775, có dây đeo dẫn ra vô được bằng bạc	20	00
783. — Cũng như số 782, có dây đeo dẫn ra vô được bằng bạc khiên vuông	22	00

112. — Bồ đề ăn, đồ người, bạc đương như máy, 3 chỗ (30x1x15) . . .	15	00
132. — Ménagère, Louis XV 5 chỗ, bằng thấy-tinh (28x19).	7	00
78. — Ly để uống rượu mạnh bằng bạc 6 cái ly, một cái dĩa (30x9 . . .	9	00
93. — 8 cái ly, bình thủy-tinh, dĩa 28x17.	20	00
904. — Kiểu bình-phòng theo đời Louis XV, kiểu mái góc, bề cao 40 . . . bề ngang 4[illegible]	21	60

Quí-vị muốn mua món nào, xin nhớ để cho kỹ trong thư số thứ tự và giá.

Cao Bạch

Tiệm thợ bạc của tôi có bán bột thủy-xoản nước trắng xanh, có cả rả thầy xoản, có ngồi bao và trái tiệm nhận hột xoản làm sẵn để bán giá rẻ.

Lại có hột thủy-xoản lớn nhỏ đã thử cũng có đồng hồ bằng vàng và bằng bạc hiệu :

« CYMA »

giá bán nhẹ hơn các tiệm khác

Như chư quí khách muốn mua đồ chỉ xin tới tiệm tôi thì tôi sẽ hết lòng tiếp rước.

Saigon le 15 Juin 1922

KYUN

n° 179, Rue Catinat SAIGON.

Trăm năm không phai

TIỆM-HÒA-CHƠN-DỤNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

số 73, Boulevard de la Somme Saigon.

(ngang gare xe lửa giữa chợ-cũ)

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và chuyên 3 cái bằng cấp đầu xảo Hànội. Hình vẽ thiệt tình xảo và để trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thư hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cảnhạch có biên rõ thước tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

棧客利名

Danh-Lợi Khách-sạng

Chư-tôn, nhà khách-sạng « DANH-LỢI » nay sửa-sang lại tinh-khiết sạch sẽ, có thông ngọn gió thanh-quang, có đặc đèn điện tỏ rạng, rất hợp với phép vệ-sanh ; nhứt thiếc phòng giường nệm gối đều là đồ tinh-hảo. Và lại có đặc chuông để kêu Bồi, có phòng kín để tắm rửa, trà nước tiếp khách đều dùng đồ thượng phẩm cả. Thật là một nơi khách-sạng thú-vị vô song đó.

Cửu xin chư-tôn hnệ cố, bổn sạng thật tình hoan-nghinh một cách vui vẻ.

棧客聯名

DANH-LỢI KHÁCH-SẠNG

Đường Jaccaréo, số 37-39-41. Cholon.

Cẩn bạch.

Tuổi già không mấy lát

ĐÈN LÒA đốt có mần sáng.

hiệu BEST WIZARD.

Ít tốn dầu.
không hang hao.
Sáng trắng ngọn.
Không hay nghẹt.
Bền dai.

RẺ

Nội Nam kỳ có một mình tiệm

TRẦN - QUANG NGHIỆM

84 đường Espagne Saigon

Có trữ hai hiệu đèn mà thôi.

Làm trai chẳng lựa vợ hiền,
Rồi ra lâm sự ưu phiền tại ai

Hai anh em bàn nói chuyện.

– Chú tư, làm gì mặt buồn xo, ngồi khoanh tay rầu đó vậy chú ?

– Vậy anh không hay sự chi hay sao ? Ở nhà tôi nó bỏ tôi mà đi rồi mấy bữa rày, buồn quá.

– Uả ! chú nói chơi hao chớ, lẽ gì chồng dậy con đó, bỏ mà đi đâu ?

– Không, tôi biết rồi, nó đi thiệt, anh à.

– Trước khi vợ chồng có giận hờn chi nhau không ?

– Không, tôi đi xóm về, thấy vắng tôi hỏi, thời chàu nói rằng ; mẹ nó đi chơi đâu đó, rồi trông đợi một ngày một biệt tăm tức, hai ba ngày rày, không về mới rõ.

– Lăng xóm ôi ! thấy nhân tình như vậy, mới là giực mình cho chớ, hèn chi lời tục ngữ nói chẳng lầm, chín con chưa chắc là chồng ; vậy nguyên do thiệm là người ở đâu, mẹ cha còn mạnh giỏi không ?

– Anh ôi ! nói ra thêm dại, nghĩ mà cười, nguyên ngày nọ tôi qua tỷ-thọ chơi tình cờ gặp nhau, bang sơ cũng tưởng việc trăng gió qua đàng mà chơi, không để về sau ra cuộc lá vàng, từ ấy nhân nay, vợ chồng ở cùng nhau bát cơm đầy đìa cả, lại thêm sanh đặng hai con, rất nên vui vẻ, thời tôi cũng tưởng nó cải ác tùng thiện lo cuộc lâu dài, không để ngựa quen đàng cũ, thình lình bỏ chồng bỏ con mà đi, thật là lẻ quá ; đơn-bả như thế, thôi cũng chẳng mảng chi, ngặt thương hai trẻ dại bơ vơ tội nghiệp.

– Chú ôi ! tôi thấy cái tình cảnh của hai châu như vậy, tôi đem lòng thương hại quá, có chi hằng cơm với cá, chi cho bằng mà với con, của phần chú chẳng lẽ thấy việc rõi mà nói, phải chi chú rõ-cháu : thế dụng hiền, thiếp dụng sắc, thời chú hãy để thung dung tùy phận, lựa con châu nhà có lễ, hoặc gái lương thiện làm ăn, đầu hèn cũng thế, và chồng người muốn sanh tâm đều chi quấy nữa cũng còn nể nang cha mẹ hỏ hàng, thì ngày nay có đâu ra việc dở dan thế nầy, vã chăng cuộc vợ chồng là đều rất trọng hệ, nên chú vui buồng cũng hỏi nơi đó phân nhiều, phải tua cẩn thận.

– Lời anh nói thậm phải, đến ngày nay tôi nằm đêm nghĩ lại mới nhớ, từ xưa nay biết bao nhiêu bực anh hùng hào kiệt những mang tham tài hảo sắc, đụng con nhà thất giá cùng gái lưu lạc gian hồ, rồi về sau kết lại nhiều cuộc thua buồng thái quá.

– Chú ôi ! tuy đã biết vậy mặc dầu, bỏ cái buồn đó đi, đặng chính đốn việc nhà lại, lo đối bạn khác, người đã phụ mình thì thôi, của da mang lấy nữa làm gì. Người đời phải rõ việc đời, như thuở nào mà rằng, chớ như ngày nay cái nhơn tình nó lạc lẻo lắm chú à, phú quí lợ mồn tuyền tuyết, ân tình như thảo thượng sương (cuộc giàu sang như tuyết sa trước cửa, còn ân tình như sương đeo ngọn cỏ) thoạt có, thoạt không, có ra gì đâu chú ; vậy chú không nghe họ hát thường hoài hay sao : Ngời nhân mông danh như cảnh con chuồn, khi vui nó đậu khi buồn nó bay.

Kết quả cuộc « Phần-thưởng lớn để việc xài dầu năm 1922 » trong kỳ đua vòng đua Mans đã chỉ sự thượng hạng các thứ dầu

« SPIDOLEINE »

dùng ít mà làm cho tran chạy lời nơi.

Trích lục trong Báo « L'AUTO » ngày 29 mai 1922

Ai cũng biết rằng luật phép năm nay cấm xài dầu hơn số 7 cho thầy phần trong một trăm về việc xài dầu xăng, nghĩa là gần 1 lít chạy cứ mỗi trăm ngàn thước về những xe nào mà chạy đường xa cũng bằng nhau dùng 15 lít ranh-rant. Người ta đồng nhận rằng các thứ-lệ đang dùng trong cuộc đua là vậy đó. Ấy vậy trong khoản riêng nầy quốc-tế-ích đã sở mà hiển nhiên và lại thường có vì bởi cuộc mau lẹ của nhiều cái máy cần cũng gần bằng, đến chừng xe chạy tới thì chẳng thấy hao dầu nhiều như là *Bocchi, Milanti, Lahma, sur Marlia* thì không có xài dầu, mà *Lucien, Chenard,* và *Léonard,* sur *Chenard, Walcker,* cũng vậy.

Cái vấn-đề mặt gốc ấy ho cũng có làm. Chư-tôn lại coi những xe CITROEN dùng dầu hao nhiều ; Ông POULAIN thử thăng mà còn dùng 75 gr. trong 100 ngàn thước, người ta ít hơn một lít, từ Paris qua Nice. Xe BUCHAN xài một góc ba lít dầu trong 100 ngàn thước. còn xe Voisin là một thứ xe mà tối đã có nói trong chỗ khác rằng xe ấy dùng đáng 620 gr. nghĩa là ít hơn hai phần ba lít trong 100 ngàn thước, xe nầy chạy gần 80 bực trung. Giờ nầy không ai bao biếm nữa, chỉ có người khen mấy nhà tạo-tập mà trong cuộc đấu phần-thưởng lớn về việc xài dầu chứng chắc một lần nữa rằng thứ dầu hiệu Langa là thượng hạng không thứ nào bì kịp.

Tấn ích trong cuộc dùng lubrifiant chớ chẳng gì, mà cũng tấn ích cho thứ lubrifiant ấy nữa, ấy là việc không cải chối gì đặng. Vậy thì nên dùng tự vì ai, nên nói ngay rằng mấy thứ xe đua mà ăn hàng nhứt trong mấy kỳ đua gần thì đều dùng lấy thứ dầu « SPIDOLEINE ».

CÁC NHÀ CÓ XE-HƠI

Nên hỏi mà mua những dầu Langsa hiệu « SPIDOLEINE » André Fils là các thứ tốt và lại rẻ, trong các nhà chứa xe đều có.

Đại lý : L. Jacques & Cie 69 đường Catinat Saigon.

Rượu bổ tốt hảo hạng là rượu Quinquina St. RAPHAEL. Thứ đỏ và thứ trắng. Có trữ bán tại hãng DENIS FRÈRES là Đại-biểu ở *Saigon, Hảiphòng, Hànội, Pnom-penh* và *Tourane.*

LỜI RAO

Cho mấy chủ có xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C. G. M. cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 12x36 Ruột (chambres à air) 5 piastres.

Sau tại Hãng nầy Cao su, ở đường Douaumont Saigon.

Thiệt là Đẹp

Bổn-hiệu mới tiếp đặng nón nỉ bên Ita lie gởi qua rất nhiều, nỉ thiệt tốt, mode thiệt là đẹp mà gì cũng có đủ. Bán sỉ giá rẻ mà bán lẻ giá cũng nói hơn các nơi. Xin quí-khách quan cố.

Tiệm bán nón giày

Nguyễn-đức-Khuận

ở ngang gare xe lửa giữa chợ-cũ Saigon

HÃNG

ông P. Ribeyrolles & Cie

23, Rue Catinat, 23.

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hãng Ông F. H. [illegible] LE.

Có thợ rập máy giỏi ở tại hãng.

MÁY TỐT CHẮC. – Ai muốn sắp đặt thế nào, thì chỉ giùm không ăn tiền công.

Lời rao

Nay tôi diễn dịch Sử-ký nầy đặng giúp vui cho bạn sách đèn và cho mấy em còn ở trong trường hiểu biết tích sử-ký nước Cao-mang từ khai bờ cõi cho đến dương kiêm Quốc-vương Sisowath.

Đề bán tại nhà in M. Joseph NGUYỄN VĂN-VIẾT 59, Rue d'Ormay Saigon, bản xỉ và bán lẻ, giá 0 $ 50.

TRẦN-MINH-MẠNG.

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR RIP

Vệ-sanh TƯỚU của Lương-y RIP chế

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là trận kiện tinh thần, hết kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn mất bề uống rượu nầy vô, thì ăt đặng cứ lão thành đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ, lại mặng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lắm liệt, ăn thịt đã sắn, tinh thần tràn kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ bán tại tiệm thuốc *Tây ở đường Marti số 190, Cholon.*

Dépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue de Marins CHOLON.

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

PANSEMENTS · CABORATOIRE · SPECIALITES · PRODUITS CHIMIQUES · PHOTOGRAPHIE · DROGUERIE · PARFUMERIE · HERBORISTERIE · ACCESSOIRES · BANDAGES

L. SOLIRÈNE

PHARMACIE PRINCIPALE

FONDÉE EN 1865

SAIGON

MAISON DE PREMIER ORDRE

CHUYỆN ARẠP

(Tiếp theo)

Chúng tôi rất sợ hãi, là khi lột đa đó rồi thì cái da đứng dậy như con đề còn sống, còn trên cây lụi, lửa cháy bực lên, mà miệng đề kêu be he lớn lắm. Chúng tôi thấy tình cảnh quái dị như vậy thì rất sợ, bỏ đó, xuống ghe mở dỗi mà đi.

Đi đặng một đỗi, xảy nghe tiếng nói thinh không rằng : ta là thần mặt trời, đề của ta nuôi mà hoa bày đám cả gan giết chết lột da. Tội bấy lâm, la phải phạt bấy mới được. Tiếng nói dứt rồi thì dông gió nổi lên, sét đánh rầm rầm, thuyền tôi bị dông nhấn chìm, cả thuyền đều bị chết đắm hết, duy còn có một mình tôi may vớ đặng cây cột bườm, tôi ôm đó mà chịu. Ghê thay, không biết làm sao cây cột bườm tôi ôm lại trôi trở lại chỗ nước rút. Tôi vẫn biết rõi, nên khi gần tới, thấy có một nhánh sung gẻ ra, tôi bỏ cây cột bườm leo qua nhánh sung. Tôi ngó xuống thì cây cột bườm đã bị rất vô hang. Tôi nép mình trên cây sung, tôi sợ lắm, nếu con Xi-la thấy đặng lôi thì còn kể gì nữa, mà may nó không thấy tôi. Tôi ở đó chờ chừng nước trả ra, cây cột bườm trôi ra, tôi nhảy đại xuống mà ôm cây ấy lại. Nước nông quá, mà tôi phải ráng chịu. Tôi ôm cây cột bườm trôi theo giòng nước mà chịu, tôi đâu hay đó, chớ không biết tính sao hay giờ. Trôi dưới nước trọn hai ngày, tôi mới cái cà lao là chỗ của nàng tiên Ca-liếp-sô ở. Tiên thấy tôi bèn vớt lên cho ở đó đó, thiệt sướng trăm bề, còn sướng hơn lúc ở tại nhà nàng Xiệt-xê nữa.

Nàng Ca-liếp-sô tử hồi cần cước của tôi, tôi thuật hết cho nàng nghe những việc rủi ro và oạn nạn tôi đã chịu nơi lộ trình, thì nàng không có ác như nàng Xiệt-xê vậy, nàng tử tế lắm, cấp dưỡng tôi đủ đều, từ đồ ăn uống cho tới các cuộc giải lòng thiệt không có nhỏ nào phiền đặng. Nàng thường nói với tôi rằng cuộc lộ đồ nguy hiểm lắm, nàng khuyên tôi hãy ở đó với nàng. Tôi vâng chịu và cám ơn nàng lắm, mà sao lòng tôi khoản khoái nhớ nhà, một hai muốn về quê quán mà thôi. Tôi ở đó được ba năm, tôi ráng nữa không đặng, nên nàng phải để cho tôi đi.

Tôi ra đi, một mình trên một cái bè, mình mông trên trời dưới nước, mà tôi lấy lâm mằng lắm, vì có ngày tôi sẽ thấy đặng chỗ nhao rún của tôi, chớ ở đó tùy là sung sướng mà vợ con ở nhà đâu có biết tôi còn hay đã chết.

Tôi đi đâu vài ngày, rồi gặp thần Bô-sê-i-đông, tính cờ gặp tôi. Thần bèn trả ơn cho con là chàng Bô-li-phem, thần làm ra một trận bão, cái bè của tôi rã ra hết.

Tôi chơi với ngoài biển, trường đã bị cá-mập nuốt rồi, mà bởi số phần chưa dứt, nên khiến cho tôi vớ được một khúc cây, tôi đeo cứng đó mà chịu. Chịu hơn một ngày, tôi phần đói phần lạnh và khí ấy sức tôi đã yếu rồi, nên tôi mê mang, không biết chi hết.

Lúc tôi tỉnh lại, thì thấy tôi nằm trong một chiếc thuyền, nằm bấy người đứng chung quanh tôi mà lo lắn cho tôi. Tôi hỏi ra mới biết nhơ có người chủ thuyền có lòng hào hiệp, thấy tôi chết đắm, bèn kê thuyền lại vớt tôi lên.

Tôi nhờ ông chủ thuyền đó mà tôi được sống lại, song xứ tôi thì ở về hướng tây. Bởi trái nẻo đường, nên tôi xin ông chủ thuyền cho tôi lên bờ rồi lần hồi tôi sẽ về xứ tôi. Ông chủ thuyền không chịu, khuyên tôi theo người về xứ người rồi sau có dịp hoặc có gặng thuyền khác mà về, tôi nóng lòng quá, một hai muốn về mà thôi. Ông chủ thuyền khuyên lơn tôi lắm, song tôi nóng lòng nóng dạ, nên tôi cũng nay nì ồng lắm. Cùng chẳng đã, bằng mới để tôi lại nơi gành đó và dặn tôi rằng nếu có thấy thuyền ai đi ngang qua thì hãy kêu mà có giang.

Tôi lên bờ một mình, cảnh lạ bơ vơ, tôi bèn đào củ hái trái mà ăn đỡ đa. Tôi thấy nhiều thứ thú dữ lớn quá, vì trên gành đó là rừng. Tôi ở đó mấy ngày mới có thuyền đi qua, tôi leo lên trên gò cao, cởi áo tôi ra mà vẫy, thì thuyền đó ghe vào, gần bờ tôi, tôi tỏ hết cội rễ, chủ ghe cũng có lòng nhân, cho tôi qua giang về xứ xứ.

Tôi về gặp vợ con còn mạnh giỏi, tôi mừng quá đỗi mừng, thuật chuyện lại ai nghe cũng sợ lắm. Thật rõ ràng là tôi phải mất hết bạn bè ghe cộ, quả giang thuyền người xứ lạ mà về xứ mình, y như lời chàng Bô-li-phem rủa tôi vậy.

(Sau sẽ tiếp theo)

SAIGON IMP. — DE L'UNION TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Enregistré à : 3155 [illegible]
Saigon le 3-8-1922